

MAZSOLÁZÓ	3	BRÜSSZELBE JÁRUNK	
		Sikerek és kudarcok	21
HÍREK, ESEMÉNYEK		KITEKINTÉS	
„Gazdasági Kánaán” lesz-e		Tettek kövessék a szavakat!	22
az EU?	4	Kevesek nagy üzlete	
Csendesedő EU-orosz viharok	4	az élelmiszersegély	25
Újra lesz OMÉK!	4	PIACI HÍREK	
WTO pozíciók megújulóban	5	2005-től indul a legnagyobb	
Ökopiac a MOM parkban	5	olajpréselő üzem	26
2004. évi Innovációs Nagydíj	6	ACP – akik a banánt választották	26
Tervezés alatt a 7. K+F keret-		Az áradások után nőttek a banán	
program	7	árak	27
Nagy-Britannia nélkül?	7	Reggelizz, mint egy király!	27
A francia gazdálkodók nem		Olcsó lengyel alma áramlik	
lelkesednek	8	Csehországba	27
Vajon mi várható a francia		Nyomulnak a lengyelek	28
népszavazáson?	8	A mandula a koleszterin szintet	
Büntet az EU	8	leviszi	28
Pénzügyi perspektívák	9	Kicsi és finom	28
SIA kiállítás Párizsban	10	KÖZLÖNY	29
Támad a gyapjaslepke	11		
EU AGRÁRIUM			
ÉS PIACSZABÁLYOZÁS			
Példamutató integráció	11		
Az EU főügyésze támogatja			
a takarmány-előállítókat	12		
Mindenki a saját győzelmét			
ünnepli	12		
Cukorintervenció	13		
450 milliós árukészlet-felesleg	13		
RIPORT			
Sopron, a leghúságesebb	14		
ARCKÉPCSARNOK			
Dr. Franz-Josef Feiter	16		
Mit gondol Franz-Josef Feiter?	16		
TÁMOGATÁSOK, HITELEK,			
PÁLYÁZATOK			
A gyümölcsültetvény-telepítési			
támogatásokról	17	BORÍTÓ 2.	
Nemzeti hatáskörben nyújtott		SIA kiállítás Párizsban	
agrár- és vidékfejlesztési			
támogatásról	17	BELSŐ SZÍNES 1–2.	
		Korok-virágok	
		BELSŐ SZÍNES 3–4.	
		Sopron tündöklése	
FÓRUM		BORÍTÓ 3.	
Az EU-s piactörvény és a		Almáskert Árkoson	
magyar illeszkedés zökkenői	17	BORÍTÓ 4.	
Helyzetkép az alma- és meggy-		Virágoskert, pihenőkert	
termesztésben	19		

**Az Európai Unió
Agrárgazdasága
2005. 10. évfolyam
4. szám**

A Földművelésügyi
és Vidékfejlesztési
Minisztérium
közreműködésével
és támogatásával havonta
megjelenő kiadvány.

Kiadja az Országos
Mezőgazdasági Könyvtár
és Dokumentációs Központ

Felelős kiadó:
Gulácsiné Pápay Erika

Szerkesztőség címe:
1012 Budapest,
Attila út 93.

Postacím:
1253 Budapest 13, Pf.: 15.
Tel.: 489-4910,
Fax: 489-4976

E-mail:
szerkesztoseg@omgk.hu

Főszerkesztő:
Tamás Enikő

Főszerkesztő-helyettes:
Siadak Balogh Beáta

Szerkesztőségi titkár:
Pálfi Adrienn

Szerkesztőbizottság:
*dr. Vajda László,
dr. Baintner Ferenc
Jazigán Dikránné
Lükőné Őrsi Gabriella,
Román Zoltán*

Készült:
AGROINFORM
Kiadó Kft.
1149 Budapest,
Angol u. 34.

HU-ISSN 1416-6194

*A címképterv
Horváthné Fejes Ágnes
munkája.*

*Címképiünkön:
Kántorjánosi meggy
Migend László felvétele.*

Contents

BROWSER	3	ATTENDING BRUSSELS	
		Successes and failures	21
NEWS, EVENTS		OUTLOOK	
Te EU – a „Canaan for Economy“	4	Let action follow words!	22
Storms between the EU and		Food-aid - a big business of few	25
Russia are calming down	4	MARKET NEWS	
OMÉK again	4	The largest oil-press starts its	
WTO positions renewed	5	work from 2005	26
Eco-market in the MOM Park		ACP-people, who chose bananas	26
Shopping Center	5	Banana prices increased after	
2004 Grand Prize of Innovation	6	floods	27
The 7th Research+Development		Have a breakfast as a king	27
program is under construction	7	Cheap Polish apples to the	
Without Great Britain?	7	Czech Republic	27
French farmers are not		Polish are pressing forward	28
enthusiastic	8	Almond lowers cholesterol level	28
Expectations about the French		Small and fine	28
referendum?	8	BULLETIN	29
The EU penalizes	8		
Financial perspectives	9		
SIA exhibition in Paris	10		
Gypsy moth starts its attack	11		
EU AGRICULTURE AND			
MARKET REGULATION			
Exemplary integration	11		
The Advocate General of the EU			
supports feed producers	12		
Everybody celebrates his own			
victory	12		
Sugar intervention	13		
Redundant stockpiles worth			
450 million	13		
REPORT			
Sopron, the faithful	14		
PORTRAIT			
Dr. Franz-Josef Feiter	16		
Opinions of Franz-Josef Feiter	16		
SUPPORTS, LOANS,			
APPLICATIONS			
About supports for establishing			
orchards	17		
Communication	17		
FORUM			
Jerks of the Hungarian adaption			
to the market regulation of			
the EU	17		
Situation of apple and sour			
cherry production	19		

**AgraEconomy of
the European Union
Volume 2005/10.,
Issue 4.**

Monthly publication,
published out with the
assistance and support of
the Ministry of Agriculture
and Rural Development.

Published by the National
Agricultural Library and
Documentation Centre

Responsible Publisher:
Gulácsiné Pápay Erika

Address of
the Editorial Office:
1012 Budapest,
Attila út 93.

Postal address: 1253 Budapest
13, Pf.: 15.
Tel.: 489-4910,
Fax: 489-4976

E-mail:
szerkesztoseg@omgk.hu

Editor in chief:
Tamás Enikő

Deputy Editor in chief:
Siadák Balogh Beáta

Secretary of
the editorial office:
Pálfi Adrienn

Editorial board:
*dr. Vajda László,
Baintner Ferenc,
Jazigián Dikránné,
Lükőné Őrsi Gabriella,
Román Zoltán*

Printed in:
AGROINFORM House
1149 Budapest,
Angol u. 34.

HU-ISSN 1416-6194

Cover designed by
Ágnes Horváth-Fejes.

Front Cover:
*Kántorjánosi sour cherry.
Photo: Migend László*

- **A franciák nem csak elfogadtak bennünket**, magyarokat, új tagként az Európai Közösségben, hanem kifejezetten érdeklődnek is kultúránk, és hagyományos élelmiszereink iránt. (Bővebben a 10. oldalon.)
- **A 74. alkalommal megrendezésre kerülő OMÉK** első ízben biztosít lehetőséget a magyar agrárium teljes vertikumának bemutatására Magyarország uniós csatlakozása után. A szakmai konferenciák kitűnő fórumot kínálnak mezőgazdaságunk, vidékfejlesztésünk aktuális kérdéseinek megvitatására. A négyévente megrendezett országos mezőgazdasági és élelmiszeripari kiállításon ezúttal a civil szervezetek is bemutatkozhatnak. (A 4. oldalon.)
- **A juh kefir kapta** az Innovációs Nagydíjat az elmúlt évben. A kellemes, savanykás ízű, kedvező étrendi hatású kefirnek a reform táplálkozásban is óriási szerepe van. (Többet a 6. oldalon.)
- **Zöld utat kap a megújuló energiafejlesztés** az Európai Unióban. 2010-re megvalósítható az Európai Unió által megcélzott 12%-os aránya a megújuló és környezetkímélő energiaforrásoknak. (Még többet a 7. oldalon.)
- **Franciaországban és Nagy-Britanniában** népszavazásra bocsátották az Európai Unió új alkotmányát. Mik az esélyek? Mi várható a szigetországban és az Uniót alapító Franciaországban? (Bővebben a 7. oldalon.)
- **A tőkeszegénység mellett** a jelenleg érvényben lévő adó- és járulékfizetési szabályok és jogszabályi ellentmondások hátráltatják a termelői szervezetek igazi kibontakozását, a szürke gazdaság elfehérlését a kertészeti termesztésben. (Bővebben a Fórum rovatban a 17. oldalon.)
- **Egy újabb bizottsági rendelet** szerint a 2004/2005-ös gazdasági évben az intervencióra ajánlott gabonát az MVH 2005. július 31-ig köteles az intervenció raktárakba szállítani, s addig a gazdálkodót terheli a tárolás költsége. (A témáról többet a Brüsszelbe járunk rovatunkban, a 21. oldalon olvashatnak.)
- **Az éhezés, alultápláltság problémáiról**, összefüggéséről, okairól, érdekes interjú készült Jacques Diouf-fal, a FAO főigazgatójával, a 22. oldalon.
- **Az élelmiszersegély ellentmondásairól**, hatásairól a megajándékozott országokban a 25. oldalon olvasható érdekes eszmefuttatás. Miért utasítja vissza India következetesen az élelmiszersegélyeket?
- **Piaci hírek, uniós jogszabályok, riportok** és más érdekes olvasnivalók találhatók ebben a számban.

„Gazdasági Kánaán” lesz-e az EU?

A fenntartható fejlődés betartása nélkül biztosan nem. A kereslet-kínálat relációjában a fogyasztás ösztönzése nem hozhat önmagában megoldást a gazdasági problémákra. Egy új, integrált szemlélet kialakítása szükséges, amely nem csupán a gazdasági fellendülést tartja szem előtt, hanem a társadalmi jólétet a környezet megóvásának tudatosságával is azonosítja. *A Bizottság előrejelzései alapján csak 2006-ra várható az európai munkanélküliség csekély mértékű csökkenése.* Ez számokban 0,6%-os emelkedést jelent a foglalkoztatottságban, a munkanélküliség azonban így is 8,7%-on marad. A Tizenötök tavalyi 2–2,4%-os gazdasági növekedéshez képest 2005-re az euró-övezetben

1,6%-os, az EU-ban pedig a bruttó hazai termék (GDP) 2%-os növekedést jósolják a szakértők. Ez a remélt gazdasági fellendülés a belső kereslet növekedésével és a beruházások ütemének hosszú távú gyorsulásával magyarázható. Természetesen, a derülátó előrejelzést beárnyékolhatja számos kockázati tényező, többek között további olajáremelés, rendkívüli árfolyam-módosítás és a fogyasztói bizalom csökkenése, amelyek visszafoghatják a lakossági fogyasztást és a beruházási kedvet.

B.B.

Forrás: <http://europa.eu.int>

Csendesedő EU-orosz viharok

Az EU egészségügyi és fogyasztóvédelmi főbiztosa, *Markos Kyprianou és Szergej Dankovert*, az orosz állat- és növényegészségügyi szolgálat vezetője március közepén megállapodtak az egységes növényegészségügyi exportengedélyek kérdésében. Ennek értelmében 2005. július 1-ig az Európai Unió bevezeti a harmonizált, azonos vízjelet és bélyegzőt tartalmazó exportengedélyeket. Az orosz-EU vita majdnem az egész, Oroszországba irányuló uniós növényexportot veszélyeztette, mivel az orosz fél az uniós export teljes betiltását tervezte 2005. április elsejétől.

Ezen túl, a felek egyetértettek abban is, hogy kölcsönösen elfogadják a FAO, növények szállítására vonatkozó nemzetközi standardjait. Bár a megállapodás nem érinti a jelenleg is érvényben lévő holland, német, észt, dán és belga termékek oroszországi exporttilalmának feloldását, elősegítheti a kétoldalú tárgyalások sikeres kimenetelét.

B.B.

Forrás: AgraFacts
2005. március

Újra lesz idén OMÉK!

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium támogatásával, 74. alkalommal kerül megrendezésre 2005. augusztus 27. és szeptember 4. között az Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítás és Vásár a HUNGEXPO Budapesti Vársárparkban. A főszervező FVM Magyar Közösségi Agrármarketing Centrum Kht. tájékoztatója alapján az előkészületek jó ütemben haladnak. A rendelkezésre álló 40 ezer négyzetméteres kiállítási területből a szabadterületek már gazdára találtak és a fedett részek 60%-a is elkelt.

A kiállítás elsődleges célja lehetőséget biztosítani – immár tagállamként – a magyar agrárgazdaság szereplőinek bemutatkozására, a magyar termékek megismertetése a külföldi és hazai közönséggel. Az Európai Unió közös agrárpolitikájának alakításában számos szakmai program fogja segíteni a hazai gazdálkodókat. A közös agrárpolitika változásban van. Az Unió bővülésével újabb és újabb kihívásoknak kell megfelelnie a 25, hamarosan 27 ország mezőgazdaságát szabályozó kö-

zös agrárpolitikának. Az FVM fontosnak tartja, hogy a magyar agrárszereplők a változásokra időben felkészüljenek, illetve a jövőt közösen alakítsák. Ehhez járul hozzá az OMÉK idején, 2005. szeptember 2-án megrendezendő „A közös agrárpolitika jövője a kibővülő EU-ban” című

szakmai konferencia, melyen *Mariann Fischer Boel* agrárbiztos asszony is részt vesz. A folyamatosan megújuló közösségi agrárpolitikai koncepció a termelésről a hangsúlyt a vidékfejlesztés irányába tolja, szem előtt tartva a mezőgazdaság társadalmat kiszolgáló feladatait, mint például a vidéki munkahelyek teremtését. A téma kiemelkedő eseménye lesz a 2005. augusztus 28-án megrendezésre kerülő nemzetközi konferencia a „Fenntarthatóság, vidékfejlesztés, vidéki turizmus” címmel. A szakmai programok iránt érdeklődők számára minden nap újabb és újabb konferenciákkal készülnek a

szervezők. Szó esik majd az agrárium fejlesztéséről, agrár-környezetgazdálkodásról, állattenyésztésről. A szakmai fórumok lehetőséget nyújtanak egy-egy ágazat aktuális problémáinak megvitatására és a közös megoldás felkutatására, így lesz méhtenyésztői, juhtenyésztői, növénytermesztői és halászati szakmai nap a kiállítás ideje alatt. A civil szervezetek egyre nagyobb szerepet töltenek be az uniós törvényalkotásban, a döntéshozásban. Az érdekérvényesítő képességünket fejleszteni és erősíteni kell. Ennek érdekében a szervezők nagy gondot fordítottak arra, hogy a civil szervezetek is bemutatkozhatnak a kiál-

lításon. A „Civil Híd” elnevezésű fórumon valóságosan is létrejöhet az a bizonyos híd, amely összeköti a civil szférát a közszférával, döntéshozót a termelővel, illetve a termelőt a fogyasztóval.

Természetesen a közönség programokon keresztül a család apraja-nagyja megtalálhatja majd a kedvére való szórakozást. A szokásokhoz híven idén is lesz tenyészszemle, melyet a Magyar Állattenyésztők Szövetsége szervez. A tenyésztési eredmények bemutatása céljából mintegy 110 szarvasmarhát, 162 sertést, több mint 170 őshonos állatot csodálhat meg a közönség.

B.B.

WTO pozíciók megújulóban

Robert W. Zoellick április eleji, Európai Parlamentben tartott beszédében támogatta Pascal Lamy, a Bizottság volt kereskedelmi biztosának jelölését a WTO főigazgatói posztjára. Zoellick, az USA helyettes államtitkára üdvözli Lamy törekvését, aki e hónap végén Washingtonba megy, hogy elképzeléseit megvalósíthassa a WTO jövőjét illetően. Bár semmilyen hivatalos utalás nem történt arra vonatkozólag, hogy az USA melyik jelöltet fogja támogatni a WTO főigazgatói pozíciójára, egyes elemzések szerint a Világbank elnökével, Paul

Wolowitz-cal szemben (aki az EU támogatója) Lamy-t fogja erősíteni. A WTO posztvárományosa további három jelölt lehet: Luis Filipe Seixas Correa, a WTO brazil nagykövete, Jaya Krishna Cuttaree, Mauritius külügyminisztere, és az uruguayi Carlos Perez del Castillo. Azt, hogy ki kerül a jelenlegi thailöldi főigazgató, Supachai Panitchpakdi helyére, ez év május 31-én dől el.

Prokai Dorina

Forrás: AgraFacts, 2005 áprilisa

Ökopiac a MOM parkban

A budapesti biopiac tizenöt éves „vándorlása” során a MOM parkba érkezett. MDF-piac, Török utcai biopiac, Marczibányi téri ökopiac, majd legújabb helyén, XII. kerületi MOM Művelődési Ház kertjében, április 9-én nyílt meg a Biokultúra Egyesület ökopiac. 2004 szeptemberében a Marczibányi téri Művelődési Központ bejelentette, hogy a piac túltelített lett, a szerződést felbontják. Fél évi bizonytalanság és vajúdas után megtalálták az új helyet, az egykori Rózsadomb aljához hasonló frekvenciált helyen, a Művelődési Ház kellemes, parkos, fás környezetében jött létre az új ökopiac. A piac végre rendezett körülmények között kezdi meg tevékenységét. Itt 25 nádfedeles, fából készült, egyenként kb. 9 m²-es, fedett árusítóhelyet építettek ki. Ezenkívül 6, kb. 15 m² alapterületű, villannyal, folyóvízzel ellátott zárt, az előző árusító helyekkel stílusban azonos „bio-

boltot” alakítottak ki a kereskedők számára. A nyitás napján, egy kivétellel, valamennyi árusítóhely fogadta a vásárlókat. Rajtuk kívül még vagy 20 árus asztalon kínálta a kora tavaszi zöldségféléket, medvehagymát, újhagymát.

A nyitás hangulatát emelte a balmazújvárosi Virágoskút Kertészetből érkezett Rózsa Péternek és társának citerajátéka. A hangulatos népzene, a kóstoltatás, a régi biopiaci hangulatot idézte. Nagy számú vásárló és érdeklődő színes forgataga már a nyitáskor jelezte, hogy a régi Marczibányi téri törzsvásárlók mellett a jövőben a XII. kerületiek is fel fogják keresni a piacot. Öröm volt látni, hogy az elmúlt években sok kínlódon keresztülment biopiac megújulva, kultúrált körülmények között működik.

Az ünnepi hangulat ellenére a biotermelők, az árusok öröme nem volt egészen felhőtlen. Volt

olyan kereskedő, aki azt kifogásolta, hogy amíg vele több mint félmillió forintért alakították ki az elárúsító helyet, más kereskedő nyugodtan árúsított kemping-asztalon.

Mások a borsos árú – 120.000 forintba kerülő – árúsító-pavilonok melletti igen magas helypénzt sérelmezték. Nem volt jó azt látni, hogy a biopiac egyik sarkában csapolt sört, pálinkát és vodkát árultak. Csak remélni lehet, hogy az éppen nem bioalkoholok mellett nem jelennek meg a későbbiekben a kólák, hamburgerek és a chipsek a biopiacon!

Az árusok, de a vevők talán még nagyobb bizalommal tekintenek az új piacra, melyen szinte az összes korábbi ökopiaci árus jelen volt, hogy csak

néhányat említsünk: Rózsa Péterék Balmazújvárosból, Németh István Rábcakapiból, Szabó Gáborék Békésből, Kis Imréné Szűcs Anna Tiszaföldváról, Ollé Sándor Piszke Pécségre, Ujfalusi Mihály Csongrádról, aki hiába készült fel hűtőpulttal, csak előrecsomagolt sajtokat árúsíthattott.

A vásárlóknak fel kell készülni, hogy a parkolási lehetőség itt sem jobb, mint a Marczibányi téren. A kezdeti nehézségek kiküszöbölése után sok sikert kívánunk a legújabb budapesti ökopiacnak, melyet reméljük, még több követ – ahonnan nem zárnak ki senkit.

Dr. Solti Gábor

2004. évi Innovációs Nagydíj

A Bakszegi Awassi Rt. világviszonylatban is egyedülálló juhászati vertikumot hozott létre. A juhtenyésztés az awassi (intenzív) és a gyimesi racka (extenzív) fajára alapozott, melyek tartási céljukat tekintve tejhasznúak. A higiénikus tartási és fejési technológiával állítható elő nagy mennyiségű, homogén, extra minőségű alapanyag, amelynek feldolgozása a cég Kunszentmártoni Sajtüzemében történik. Az Awassi Rt-t a XIII. Magyar Innovációs Nagydíj pályázat bírálóbizottsága az Ipari Műszaki Fejlesztési Alapítvány 2004. évi Innovációs Díjával tüntette ki, „A juh kefir, mint nagy hozzáadott értéket képviselő termék gyártmányfejlesztése és piaci forgalmazása” c. pályázatával.

Gyártmányfejlesztésünk célja, egyrészt, ősi kultúráinkban fellelhető és tradicionálisan fogyasztott juhtej, és a belőle készült napi fogyasztású termék előállítás. Másrészt, a magasabb hozzáadott értékkel magasabb termelői árat sikerül elérnünk.

Élelmezési szempontból a juh kefir kizárólag juhtejből, kefir-kultúra felhasználásával készül. Jellemzően kellemes, savanykás ízű, kifejezetten üdítő. Kiemelkedően fontos, hogy a felhasznált alapanyag (juhtej) táplálkozás-biológiai szempontból egy felnőtt ember napi kalcium, riboflavin és 5 esszenciális aminosav szükségletét 2 pohárral képes fedezni (490 g), ami 93 g juhsajtnak felel meg, úgy, hogy mellé semmi más nem szükséges elfogyasztani.

A savanyításra használt kultúratörzsek lebontják, azaz előemésztik a tejfehérjék egy részét, így a tejhez képest 10%-kal javul az elfogyasztott tejfehérje hasznosulása, valamint a juhtejben lévő ásványi anyagok ún. ionos állapotba kerülnek, ezáltal 6–15%-kal javul a csontépítő kalcium, a magnézium, a foszfor vagy a szelén felszívódása. Pl. a kalcium 7%-kal nagyobb arányban épül be a cson-

tokba. Erre való tekintettel különösen értékes fiatalok, idősek, testépítők, sportolók, terhes és szoptató anyák számára. A savanyú közegben a vitaminok jobban megőrződnek, így pl. a C-vitamin 55%-kal jobban hasznosul.

Noha étkezési kultúránk szerves része a juhtej és a belőle készült tejtermékek napi fogyasztása, mára szinte teljesen feledésbe merült értékes táplálkozási hagyományunk ezen része. Hiszen a bolti termékínalatban túró, gomolya és néhány juhsajtfeleség kivételével nem szerepel a napi fogyasztási cikkek között. Ezzel szemben a nyugat-európai országokban egyre népszerűbb és napi fogyasztásra ajánlott a juhtej készítmények köre. Tőlünk nyugatra lévő fogyasztók nemcsak a juhtejből készült termékek táplálkozási értékeivel vannak tisztában, hanem azzal is, hogy a tehéntejre érzékenyek körében elenyészően ritka az allergiás tünetek jelentkezése juhtejtermékek fogyasztásakor.

Kovács Petra
Awassi Rt.

Tervezés alatt a 7. K+F keretprogram

Elindult a harc a tudományok között: ki kapja a nagyobb tortaszéletet az EU 7. Kutatás-Fejlesztési keretprogramjából. A megújuló energiaforrások támogatói mindent bevetettek és 250 millió eurót sikerült az alternatív energiaforrások kutatásaira elkülöníteni. Ez jelenős előrelépés a 6. keretprogram összehasonlításában, hiszen a 2000-2006 időszakra a 100 millió eurós nagyságrendet érik el az ágazati kutatásokra fordítható energiaforrások. *Arthouros Zervos*, az Európai Megújuló Energia Tanács (EREC, European Renewable Energy Council) elnöke szerint 2010-re megvalósítható az EU által megcélzott 12%-os megújuló energiaarány, ha egy stabil, előre kiszámítható, támogató politika ötvöződik az állami és

magán beruházók kutatás-fejlesztési törekvéseivel. A tudományos kutatások fejlődésben beöltött szerepének alátámasztására *Didier Mayer*, az Európai Megújuló Energia Központ (EUREC, European Renewable Energy Centres Agency) elnöke márciusban ismertette az előző kutatási keretprogram eredményeit. 1980 óta a kutatás-fejlesztésnek köszönhetően 50 kW-ról 5 MW-ra nőtt a szélturbinák teljesítménye. Az uniós K+F programok eredményeként hatékonyabb hidro-elektromos turbinákat gyártanak és 35%-kal javult a napenergia felhasználása is.

B.B.

Forrás: www.eurec.be

Nagy-Britannia nélkül?

Egyelőre még sok a megválaszolatlan kérdés, viszont könnyen lehet, hogy az Uniónak meg kell válnia Nagy-Britanniától, amennyiben a brit szavazók elutasítják az EU új alkotmányát – figyelmeztet *Charles Grant*, az Európai Reform Központ (CER) igazgatója.

Amennyiben elfogadjuk azon 10 állam közvélemény-kutatásának eredményét, amelyben népszavazást írtak ki az EU alkotmányáról, úgy Nagy-Britanniát kivéve mindenki támogatja az új alkotmányt. Jogilag természetesen mind a 25 tagállam aláírása szükséges az alkotmány hatályba léptetéséhez, de az integrációt pártoló kormányainak némelyike szerint, csupán egy országnak nem lenne szabad hátráltatni az Unió fejlődését. Norvég mintára felkérnék a briteket egy különleges státusz elfogadására – az egységes piacon belül, mégis az Unióon kívül.

Alternatív megoldásként egy francia-német EU-s mag létrehozása kínálkozik, ami viszont az eddigi alkotmányos szerződésének feladását jelentené. Ez politikailag megosztó lenne, jogilag pedig a kibővült Unió működését nehezítené meg. Néhány, főleg francia vezető kecségtetőnek tartaná a britek nélküli Uniót. Bár megtartanák Nagy-Britanniát, mégis úgy vélik, az alkotmány mellett szavazók sorsa nem függhet csupán egy ellenszavazaton.

Persze a brit kormány nem egyezne bele a távozásba, ugyanakkor az alkotmány mellett voksoló 24 állam akár ki is léphet a fennálló szerződésből, és újrafogalmazva azt (immár csak 24 Uniós állammal) aláírhatná és ratifikálhatná az új dokumentumot. (Egy hasonló tervet már megvitattak, amikor a dánok 1992-ben elutasították a Maastrichti Szerződést).

Ha azonban a kormányoknak választani kellene az alkotmány és a britek elvesztése közt, egy-két kivétellel, a legtöbben a britektől válnának meg – akiknek viszont elegendő lenne csupán egyetlen őket támogató kormány, hogy ezt a tervet meghiúsítsák. Ebben az esetben elképzelhető lenne, hogy a maradék 23 próbálkozna ugyan a szerződés 23 tagnak megfelelő újrafogalmazásával, ám ez igen valószínűtlen.

Az elkövetkező évtizedekben az EU-ra két nagy feladat vár: a tagokat a gazdasági reformok folytatására bátorítani és kiépíteni egy hatékony külügyi és biztonsági vezérelvet. Tekintve, hogy brit részvétel nélkül egyik sem ígérkezik könnyűnek, sokak kényelmetlenül éreznék magukat egy Nagy-Britannia nélküli Unióban. Még a francia-német „szent frigy” ellenére is sok olyan német lenne, aki nehezen mondana le az Egyesült Királyság tagságáról. Az olaszok a túlzott francia és német dominanciától tartanak, a kelet-európai

államok pedig kifejezetten idegenkednek a britek kizárásától. A lengyelek és egyes balti-népek inkább vonzódnak Nagy-Britannia euro-atlanti és szabadpiaci viszonyulásához, mint a francia és német kötelékhez.

Ámde a Nagy-Britanniát támogatók száma erősen függ a britek hozzáállásától is. Ha az alkotmány elutasításával káoszt zúdítanak Európára, amit a brit kormány esetleg, építő jellegű és baráti hangnemben sürgetett megbeszélésekkel igyekeznek ellensúlyozni, akkor az Egyesült Királyság sok európai baráttal számolhat. Viszont, ha a bulvársajtó a népszavazás eredményeit kanócként használja az újjáéledt Tory párt EU-ból való viszályt támogató kampányához, és szavazótá-

borának Brüsszel ellen hangolásához, a brit kormány pedig mindezt tétlenül szemléli, akkor az Egyesült Királyság még az addigi támogatóitól sem számíthat sok jóra.

Az Európai Reform Központ (CER) 1998-as megalapítása óta Charles Grant annak igazgatója. Korábban a *Euromoney* és a *The Economist* c. lapokba írt, Jacques Delors 1994-ben megjelent életrajzának szerzője. Jelen cikk Charles Grant: *Mi történik ha Nagy-Britannia nemmel szavazó Tíz kiút az EU alkotmányos kríziséből* részletén alapul.

Fordította: **Mihók Zsolt**

Forrás: European Voice
2005. február 17–23-i számából

A francia gazdálkodók nem lelkesednek

A francia farmerek többsége május 29-én az Európai Unió Alkotmánya ellen fog szavazni a felmérések szerint. A megkérdezettek 69%-a – akik már eldöntötték, hogyan szavaznak – nemmel fog voksolni, 31% igennel. A bizonytalan voksolók aránya 42%-ot tesz ki, 12% tartózkodik, azaz nem kíván részt venni a szavazáson, és 3%-uk még nem tudja. A felmérés azt igazolja – csaknem 2 hónappal a népszavazás előtt – hogy többségben lesznek a nemmel szavazók, különösen a farmerek körében. A mezőgazdasághoz nem kötődő lakosság köré-

ben a nemmel szavazók 52%-ot az igennel szavazók 48%-ot tesznek ki – az előzetes felmérés szerint. A nemmel szavazó farmerek közepméretű 20–100 ha-os gazdasággal rendelkeznek, 50 év alattiak és férfiak. (Magyarországon a témában nem írtak ki népszavazást az EU új alkotmányát a Parlament szinte egyhangúlag megszavazta. A Szerk.)

T. E.

Forrás: AgraFacts
2005. március 23-i száma

Vajon mi várható a francia népszavazáson?

Bernard Blanc urat, az Eure-megye Agrárkamrájának második emberét kérdeztem erről. A franciák – véleménye szerint nem fogják megszavazni az új alkotmányt. Ennek egyik oka, hogy a népesebb újonnan csatlakozott országokból, mint pl. Lengyelországból sokan kerekednek föl, hogy a szolgáltatások területén munkát vállaljanak. Az olcsó lengyel munkaerő nem kedvez a francia munkavállalóknak, mert esélyeik romlanak. A másik ok, hogy Blanc szerint az új alkotmány nagyon megkurtítja a szociális hálót, s ezzel a gyen-

gék, elesettek száma csak növekedni fog Franciaországban is.

Végül Törökország csatlakozása szerinte nem lenne előnyös az Európai Uniónak. A merőben más kultúrájú és vallású törökök, az egyesült Európa legfiatalabb nemzete lenne, ahol az átlagéletkor 35 évet nem haladja meg. Szavából úgy tűnt, mintha félnének a franciák az „iszlám legújabb kori térhódításától”. (Tény, hogy Franciaország lakosságának közel a 10%-a az ország gyarmattartó múltjából adódóan, mohamedán.) T. E.

Büntet az EU

Az Európai Unió 2005. május 1-től 15%-os büntetvámot ró ki egyes amerikai import textilipari, papíripari és mezőgazdasági termékekre – jelentette be a Bizottság 2005. március 31-én. Az intézkedés Brüsszel válasza Washington késlekedésére, a *Byrd-törvénykiegészítés* felfüggesztésének ügyében. Az ún. Byrd-törvénykiegészítés értelmében az amerikai kormány a dömpingellenes kam-

pányában büntetvámokat szedett be kereskedelmi partnereitől, és az eljárást kezdeményező amerikai cégek között osztotta szét, mintegy 1 milliárd dolláros extra bevételt produkálva ezáltal. A módosítás miatt az Egyesült Államok kereskedelmi partnerei a WTO-hoz fordultak igazságosztásért. A Kereskedelmi Világszervezet az Európai Uniónak és hét további panaszos államnak adott iga-

zat: a Byrd-törvénykiegészítést 2003 végéig hatályon kívül kellett volna helyezni az USA-nak. Mivel ez nem történt meg, a WTO tavaly novemberben büntetővám kirovását is engedélyezte. Az EU 15%-os büntetővámja szakértők szerint, évi 28 millió USA dollárt fog kitenni. Ezzel egy időben Kanada is jelezte, hogy 15%-os vámmal sújtaná az élősertés, az oszt-

riga és néhány halfajta amerikai importját, összesen évi 14 millió USA dollár értékben. A többi 6 WTO tagállam: Brazília, Chile, India, Dél-Korea és Mexikó további megtorló intézkedéseket helyezett kilátásba.

B.B.

Forrás: AgraFacts 2005. április

Pénzügyi perspektívák

Tovább folynak az EU 2007-2013-as pénzügyi időszakának költségvetési vitái. Az egyetértést nehezíti, hogy 2005 áprilisától nemcsak a 25 országot érintő költségvetésről van szó, hanem Bulgária és Románia is felkerül a csatlakozási listára. A német keresztény-demokrata párti (CDU) képviselő, Reimer Böge javaslata szerint a közvetlen támogatások fokozatos társfinanszírozássá alakításával lehetne elérni a KAP plafont Bulgária és Románia esetében. (Mint az a legutóbb belépett 10 tagállam esetében is történt. A Szerk.) Véleménye szerint a társfinanszírozás kötelező bevezetése még mindig jobb, mint a költségvetés csökkentése, a források elvonása. Ugyanezt a javaslatot hangoztatta a holland Albert Jan Maat az Európai Parlament Agrárbizottságában is, amikor a vidékfejlesztési támogatások társfinanszírozási részének újrafelosztását szorgalmazta. Böge előterjesztésében a vidékfejlesztési támogatások esetében a bruttó nemzeti jövedelem (GNI) 0,05%-os befizetésével 21 milliárd

eurót lehetne elkülöníteni a NATURA 2000 programra. Ez lehetővé tenné, hogy az eredetileg tervezett 88,75 milliárdnyi uniós költségvetésből származó támogatás 43,5 milliárdra csökkenjen, és ehhez adódna a 21 milliárd eurós tagállami befizetés. Az elosztható összeg nagyságára vonatkozóan a GNI 1,1%-át javasolja, ami kompromisszum lehet a 1,14%-os bizottsági felvetés és a hat nettó befizető tagállam (Németország, Franciaország, Ausztria, Hollandia, Nagy-Britannia és Svédország) decemberi javaslata között, miszerint a bruttó nemzeti jövedelem (GNI) 1%-ban kellene maximálni az elosztandó összeg nagyságát. Összehasonlításként érdemes megjegyezni, hogy a 2000-től 2006-ig szóló költségvetésben ezt maximum 1,24%-ban határozták meg. Igaz, az elmúlt években a költségvetés nem érte el az említett limitet, a ráta jellemzően 1 százalék fölött alakult.

Államháztartási hiány GDP százalékában
Az EU pénzügyi keretterve (milliárd euró, 2004. évi árakon)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Fenntartható fejlődés	59,7	62,8	65,8	68,2	70,7	73,7	76,8
Versenyképesség a növekedésért és a foglalkoztatásért	12,1	14,4	16,7	19,0	21,3	23,5	25,8
Kohézió a növekedésért és a foglalkoztatásért	47,6	48,4	49,1	49,3	49,4	50,2	51,0
Természeti erőforrások megtartása és kezelése	57,2	57,9	58,1	58,0	57,9	57,8	57,8
ebből: agrárkifizetések	43,5	43,7	43,4	43,0	42,7	42,5	42,3
Állampolgárság, szabadság, biztonság és jog	1,6	2,0	2,3	2,6	3,0	3,3	3,6
EU mint globális partner	11,4	12,2	12,9	13,7	14,5	15,1	15,7
Adminisztráció	3,7	3,8	4,0	4,1	4,2	4,4	4,5
Összes kötelezettségvállalás (1+2+3+4+5)	133,6	138,7	143,1	146,7	150,2	154,3	158,5
Összes kifizetés	124,6	136,5	127,7	126,0	132,4	138,4	143,1
Kifizetések a GNI százalékában	1,15%	1,23%	1,12%	1,08%	1,11%	1,14%	1,15%
Különbség	0,09%	0,01%	0,12%	0,16%	0,13%	0,10%	0,09%
Kifizetési plafon a GNI százalékában	1,24%	1,24%	1,24%	1,24%	1,24%	1,24%	1,24%

Forrás: Európai Bizottság, Building our common Future. Policy challenges and Budgetary means of the Enlarged Union 2007-2013, Brussels, 10/02/2004, COM(2004)101, p. 29.

B.B.

Forrás: AgraFacts, 2005. április

SIA kiállítás Párizsban

Az Európai Bizottság Mezőgazdasági Főigazgatóságának kommunikációs – információs feladatokat ellátó egysége 2004 decemberében felhívást intézett a tíz újonnan csatlakozott tagállam mezőgazdasági minisztériumaihoz, felajánlva a közös bemutatkozás lehetőségét Párizsban, az egyik legnagyobb mezőgazdasági kiállításon. Ez a kiállítás Franciaországban és külföldön is igen népszerű, közel 1 millió vendég látogatására számítanak évről évre. A lehetőséget megragadva az Agrármarketing Centrum Kht. bevonásával megszerveztük a jelenlétünket, és programunkat.

Az Európai Unió által felszerelt területen minden új tagország egységesen felszerelt, 15 m²-es kiállítási területet kapott. A dekorációról minden ország maga gondoskodott, kiemelve a számára fontos témákat a mezőgazdaság, a turizmus, a gasztronómia, vagy kultúra területéről. Közös tér volt a Fórum, ahol nemzeti rendezvények sora zajlott nap, mint nap.

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium képviseletében EU Koordinációs Főosztálya mutatta be Magyarországot és mezőgazdaságát szöveges és képes poszteren. Két, gazdagon berendezett, henger alakú vitrinben híres és különleges magyar élelmiszerek, ínycsikok voltak láthatóak – amelyek szerepelnek a Hagyományok, Ízek, Régiók (HIR) programban –, igazolva ezzel sokszínűségünket, az értékeinket, amellyel az Európai Unió is gazdagodott a csatlakozásunk után.

A polcokon a magyar mezőgazdaságról szóló kiadványokat – Magyar mezőgazdaság és élelmiszeripar számokban (FVM), Agrárgazdasági statisztikai zsebkönyv (AKI) –, valamint az AMC gasztronómiai, marketing kiadványait és CD-it vihették el az érdeklődők térítésmentesen. Sokan érdeklődtek turisztikai lehetőségek után, ezért a Magyar Turizmus Rt. párizsi irodájával együttműködve az ő kiadványaik terjesztésével is hozzájárultunk Magyarország népszerűsítéséhez.

A magyar stand igen dekoratív és informatív volt, amelyet sokan lefényképeztek. A szakmai látogatókon kívül számos újságíró, televízió és rádióriporter volt kíváncsi az új tagországokra.

A reggel 9-től este 7-ig nyitva tartó kiállításon a magyar élelmiszerek és a turisztikai lehetőségek iránti folyamatos érdeklődést alig győztük szuszszal. A mezőgazdaságon belül érdeklődtek még a szakképzés iránt közép és felsőfokú szinten egyaránt. Minden résztvevő tagállam félnapos bemutatkozási lehetőséget kapott, amikor a közös fórum területén másokkal, kóstoltatással vendégül láthatták az érdeklődőket.

A Magyar Napra, 2005. február 27-én vasárnap délután, tehát a legkedvezőbb időpontban került sor. Óriási sikert arattak a résztvevő

művészek. Népdallal, majd Dr. Erdős André nagykövet megnyitó beszédével kezdődött a bemutatkozás. Nagykövet úr kihangsúlyozta, hogy az idei év a magyar gazdaság éve Franciaországban, és ennek keretében fontos, hogy minél több rendezvényen, kiállításon mutakozzon be Magyarország. Nagykövet úr – ez alkalommal francia–magyar oktatási-kutatási együttműködési szerződést írt alá.

Négytagú zenekar magyar népzenei játszott, és egy kint élő magyar hölgy népdalokat énekelt, s közben apró mézeskalácsokat díszített, amelyeket azonnal el is ajándékozott.

Érdeklődők tömege vette körül a kürtöskalács-sütőket, akik e magyar különlegesség készítésének minden lépését bemutatták, és kóstoltatták is a kalácsot. A magyar alapanyagokból, magyaros motívumokkal dolgozó zöldegszobrász is nagy tetszést aratott műveivel. Ezzel párhuzamosan a hazai élelmiszerek és italok széles választékát kóstoltattuk az érdeklődőkkel (Pick téliszalámi, Csabai kolbász, házi vegyes savanyúság, fokhagymával töltött szilva, Tarpai szilvalekvár, sárgabaracklevár, különböző virágmézek, Szamos marcipán, kézi készítésű konyakos meggy, Tokaji aszú, Zwack Unicum, Gönczi barackpálinka, Szatmári szilvapálinka, Szentkirályi Ave díjnyertes ásványvizek).

A rendezvény ideje alatt magyar turisztikai filmeket vetítettünk az óriási plazma képernyőn.

Mi voltunk a sorban a második bemutatkozó ország, s összességében a magyar bemutatkozás nagyon jól sikerült. „A magyarok magasra állították a mércét” – fogalmazott az egyik EU-s munkatárs.

Szinte minden érdeklődő párizsi hiányolta egy magyar élelmiszerbolt jelenlétét a francia fővárosban! Majd' mindegyik kiállított tárgyat megvásárolták volna, a piros örölt paprikától a barackpálinkáig.

A február 28-án megrendezésre került csatlakozási konferencián Alexander Tilgenkamp, az EU Bizottság Mezőgazdasági Főigazgatóságának tanácsosa kiemelte, hogy minden új tagállamban óriási sikert hozott a Közös Agrárpolitika, kivéve Magyarországot, ahol a gazdák akkor tüntettek.

Mariann Fischer Boel mezőgazdasági biztos március elsején látogatta meg az európai uniós standot, így többek között a mi standunkat is, ahol kifejezte elismerését a kiállított magyar termékek iránt. Rövid sajtótájékoztatót tartott, amelyet EU ellenes tüntetők kis csoportja zavart meg.

Mind a Magyar Napnak, mind a standon való jelenlétnek az a tapasztalata, hogy a francia átlagfogyasztó nem csak elfogadott bennünket, magyarokat az Unió új tagjaként, hanem kifejezetten érdeklődik hazánk, kultúránk, hagyományos élel-

miszereink iránt. Egyre többen látogatnak el hozzánk, és sokan nem is először. Ismerték a gyógyfürdőinket, a kiváló borainkat, és legfőképpen Budapestet. Hazánk népszerűsítése érdekében a későbbiekben is meg kellene ragadni a lehetőséget,

amelyet a Bizottság nyújt. A következő állomás az angliai Royal Show lehetne, amelyre szintén meghívást kaptunk.

Hantos Éva
FVM

Támad a gyapjaslepke

A növénytermesztés kellemetlen, de elkerülhetetlen velejárója a kártevők jelenléte. Ezek közül a gyapjas lepke (*Lymantria dispar* L.) különösen nagy károkat okozhat a természetben, erdők növényzetében, ha nem megfelelően kezeljük jelenlétét.

Legtöbbször cseres, tölgyes erdőtársulásokban terjed, azokból kiindulva fertőzi a termesztett növényeket. Nagy károkat okozhat az almásokban, szilva-, mandula-, szőlőültetvényekben, melyek tápnövényként szolgálnak számára. A gyapjaslepke tömegesen, 8–10 éves ciklusokban szaporodik, az egyedek számának tetőzése idején 2–3 év alatt a földdel teszi egyenlővé a kultúr-növényzetet. Előző ciklusa 1994-ben volt csúcspontján, amikor 34 ezer ha területet „rágott le”.

2003-ban ismét jelentősen szaporodott az egyedek száma, így óvintézkedést javasolt a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium a fokozottan veszélyeztetett területek megóvása érdekében. Ezek Veszprém, Vas, Somogy, Baranya és Heves megye. Ezeken a megyéken kívül közepesen veszélyeztetett területeknek számítanak a Bács-Kiskun megyei területek, Borsod-Abaúj-Zemplén megye és Veszprém megyei települések. 2004-ben az országos felmérések már 81 ezer hektáros

fertőzöttségről számoltak be, mely idején tovább nőtt, összesen 280 ezer hektár terület kezelését kell megoldanunk!

A kártevők felmérését az Állami Erdészeti Szolgálat és a fent említett megyék Növény- és Talajvédelmi Szolgálatai végezték a jelenleg leg-

megbízhatóbb szakmai módszerrel, a gyapjaslepkék tojás-csomóinak számlálásával.

A felmérés azt mutatja, hogy az ország egész területének csertölgy-állománya fertőzött, emellett egyéb fajták – mint a bükk, nyárok, fűzök, gyertyán – is veszélynek vannak kitéve. A védekezés rendkívüli összefogást kíván. Együttesen 280 ezer ha érintett területre az FVM 100 millió Ft-ot ad a költségvetésből. Emellett vis maior esetekre további 220 millió Ft vehető igénybe. Pásztohy András államtitkár elmondta, hogy a fertőzöttség enyhítésében a

megyei önkormányzatok partnerek, azonban nem szívesen áldoznak pénzt. László Boglár kormányzóvivő április eleji közlése szerint az eredetileg tervezett 100 millió Ft költségvetési keretet a kormány 125 millió forinttal egészíti ki. Becslések szerint az alapos védekezés költségigénye 2005-ben az 1 milliárd forintot is meghaladja.

Prokai Dorina
Forrás: Greenfo/MTI

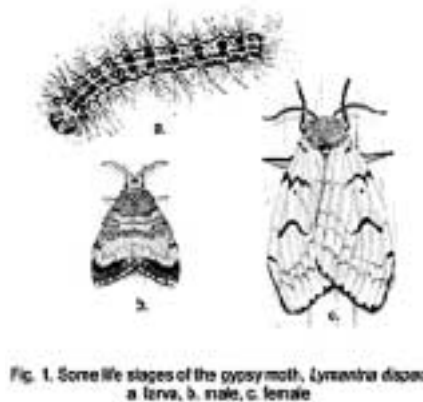

Fig. 1. Some life stages of the gypsy moth, *Lymantria dispar*: a. larva, b. male, c. female

Példamutató integráció

Az Unió hatalmas közös agrárpolitikája összefogásra ösztönzi a gazdálkodókat. Áprilisban napvilágot látott hírek szerint még Írországban is az integrációt és a határon átnyúló kapcsolatokat keresik a cégek. Egyesül Írország legnagyobb biotermékeket gyártó 3 cége: az Atlantic

Organic, az Észak-nyugati Biogazda Szövetkezet és a Leitrim Ökogazdálkodók Szövetkezete. Az Atlantic Organic nevet megtartó vállalkozásnak 250 biogazda lesz a tulajdonosa. Céljuk az általuk előállított magas minőségi színvonalat képviselő biohús – többnyire marha

és juh –, valamint zöldségek, gyógynövények és gabonák piaci értékesítése. A terveik megvalósításához uniós forrásokat is igénybe vesznek, elsősorban a határokon átnyúló projekteket támogató uniós büdzséből. Stan McWilliams, a társaság elnöke bizakodó a jövőre nézve. A cég a

következő 3 év során megközelítőleg 1 millió eurót kíván oktatásra, gazdáik továbbképzésére és a biotermékek piacainak növelésére fordítani. Ezt könnyen megtehetik, hiszen az uniós forrásokból már 640 ezer euró biztosított a terveik megvalósításához. A fejlesztéseket nem a véletlenre bízzák. McWilliams véleménye szerint megalapozott vizsgálatok bizonyítják, hogy az ökotermékek piaca folyamatosan bővül, míg 2004-ben 35 millió eurós volt az ország biotermékek forgalma ez 2006-ra akár a 90 milliót is elérheti. A cégve-

zető nyilatkozatában arra is kitért, hogy a KAP reformok következtében a gazdálkodók jelentős száma fog átállni biogazdálkodásra, ami fellendítheti a piacot. A vállalkozás másik fontos célkitűzése, hogy egymáshoz közelebb hozza a termelőket és a kiskereskedőket ezáltal biotermékek könnyen megfizethetővé válnak belföldön és külföldön egyaránt. Bárcsak a hazai biogazdálkodás is eljutna a jól átgondolt integráció ilyen magas fokára. (A Szerk.)

B.B.

Forrás: www.examiner.ie

Az EU főügyésze támogatja a takarmány-előállítókat

Az állati takarmányt előállító vállalkozások számára előírt kötelezettség, hogy a termék csomagolásán pontosan fel kell tüntetni a takarmány-készítmény összetevőinek mennyiségét. Ez azonban nem szolgálja az egységes piaci versenyhelyzetet, ugyanis az információk csupán arra ösztönözhetik a gyártót, hogy visszaéljen saját márkanevével vagy a fogyasztó bizalmával – fogalmazta meg az Európai Bíróság főügyésze, *Antonio Tizzano*. Véleményét számos szakember alátámasztja az Egyesült Királyságból, Hollandiából és Olaszországból, akik a takarmánykeverék összetételével kapcsolatos 2/2002/EK irányelvet ellenzik. A főügyész amellett érvel, hogy az összetevők mennyiségének megjelölése mellett azok megoszlását

is fel kell tüntetni, mely a közegészségügy védelmét és az állati termékek összetevőinek kimutathatóságát szolgálja. A BSE járvány és a dioxinos mérgezések után született irányelv szigorú előírásokat vezetett be a takarmány-előállítók számára, miszerint a keverékben alkalmazott összetevők nevét és törzsjegyzéki számát is fel kell tüntetni, valamint arányukat jelölni kell a csomagolt tétel mennyiségének függvényében. A Bíróság valószínűleg a főügyész mellé áll a kérdésben, mivel a közelmúlt eseményeire visszatekintve legtöbb esetben támogatta a főügyész javaslatát.

Prokai Dorina

Forrás: AgraFacts, 2005. áprilisi száma

Mindenki a saját győzelmét ünnepli

Amerika és az Európai Unió egyaránt győzelemként könyvelte el a WTO konfliktuskezelő panel határozatát a földrajzi árujelzők kérdésében. A határozat értelmében az uniós szabályozás megfelel a WTO TRIPS megállapodásnak, feltéve, ha az Unió lehetővé teszi a szabályozás módosításával, hogy harmadik országbeli termék közvetlenül is jelentkezessen „behozatalra” az adott ország kormányának a beavatkozása nélkül. (Ez a gyakorlatban annyit jelent, hogy a rendeletből el kell

távolítani a „do not apply” kifejezést.) A WTO panel másik fontos következtetése, hogy az EU eredetvédelmi szabályrendszer összefér (kompatibilis) a már meglévő márkavédelmi kifejezésekkel, tehát a földrajzi árujelzővel ellátott termék megjelenhet a piacon a korábban eredetvédelem alá vont árukkal egy időben.

B.B.

Forrás: AgraFacts 2005. március

Cukorintervenció

Az intervencióra felajánlott cukormennyiség most meghaladja a 250.000 tonnát: több mint 127.000 tonna mennyiséget cukor-intervencióra bocsátott a Bizottság, további 123.340 tonna felajánlás, pedig vizsgálat alatt van. Március hó-

meg az importot a nyugat balkáni államok felé. Az USA dollár „gyengélkedése” idején vita forrása az export-visszatérítések alacsony szintje is: a Menedzsment Bizottság döntése szerint a visszatérítések további csökkenése folytán jelenleg 384 euró/tonna az

*Államháztartási hiány GDP százalékában
Az EU pénzügyi keretterve (milliárd euró, 2004. évi árakon)*

		Összesen	Franciaország	Belgium	Svédország
A	Elfogadott mennyiség	127.038	48.000	20.000	59.038*
B	Elutasított mennyiség	38.000	0	38.000	0
C	Vizsgálat alatti mennyiség	123.340	91.340	32.000	0
A+ C	Teljes felajánlás	250.378	139.340	52.000	59.038

Forrás: EU Mezőgazdasági Főigazgatósága; 2005. március 25-i jegyzés szerint; * nyers répatest

napban 164.000 tonna cukrot ajánlottak fel intervencióra, az előző havi 86.000 tonnához képest, ami az EU intervenciók történetében a legnagyobb mennyiségnek számít. Bár Belgium elsődleges 38.000 tonna mennyiségét elutasították, az azt követő intervencióra bocsátott, 20.000 tonna cukorrépa elfogadásra került. Svédország 59.038 tonnát ajánlott intervencióra, míg Franciaország 48.000 tonnát.

A cukoripar magyarázata szerint a piaci problémák a tavalyi évben betakarított óriási mennyiségek miatt jelentkeztek – de súlyosbítja a helyzetet az is, hogy az EU fogyasztása jelenleg csökkenő tendenciát mutat –, további vizsgálatokat tartanak az újonnan csatlakozott tagállamokban, és ennek alapján kezdik

összegük. A legutóbbi termelési adatok rámutatnak arra, hogy a 2004/2005. évi átlagos EU hozamok várhatóan 9,14 tonna/ha-t tesznek ki, míg ugyanez a 10 tonna/ha Egyesült Királyság, Ausztria, Hollandia és Belgium esetében, és 12,23 tonna/ha Franciaország területén. Tehát a jelenlegi termelést (répatest és melasz) 19.987 tonnára becslik, kiegészítve a "C" kategóriával, melynek mennyisége 3291 millió tonnára becsülhető (1,03 millió tonna Franciaországban, 0,895 millió tonna Németországban és 0,329 millió tonna Lengyelországban). Ebből a 2005/2006-ra átvitt mennyiség 588.770 tonna lesz (Franciaország esetében 195.482 tonnával számolhatunk).

Prokai Dorina

Forrás: AgraFacts, 2005. április

450 milliós árukészlet-felesleg

Az új tagállamok csatlakozási szerződéseinek megfelelően, a Bizottság kénytelen lesz árufelesleg-bírságot alkalmazni az Unióban tapasztalható – magasabb piaci árakból adódó – piaci spekulációk elkerülése végett. A Bizottság 2004. május 1-jével az újonnan csatlakozottak raktárain levő, a normális mennyiséget meghaladó teljes mezőgazdasági termékkészlet ellenőrzésére jogosult. A legújabb, főként a cukorra vonatkozó tervek szerinti büntetések meghaladják a 90 millió eurót az észt, ciprusi, lett, szlovák és máltai esetben, mivel ezek az országok a Bizottság számításai szerint

180.000 tonna „spekulatív” felesleget halmoztak fel (ennek kb. a fele észt). Az okmány, mind a 10 újonnan csatlakozott államra vonatkoztatva, további intézkedéseket helyez kilátásba, legfőképpen a rizs, zöldség-gyümölcs, hús és tejtermékek esetében. A büntetések értéke, csak a húsrúnál meghaladja a 150 millió eurót. Az újonnan csatlakozottak 2005. október végéig kaptak haladékokat a felhalmozott feleslegek felszámolására, ellenkező esetben bírságra számíthatnak.

Mihók Zsolt

Forrás: AgraFacts, 2005. április

Sopron, a leghűségesebb

Ódon utcácskák, hangulatos éttermek, csodálatos műemlékek, kulturált emberek. Mindez eszébe jut a Sopronba látogató turistának és más is. A rendszer-váltás előtt ide, a határsávba nem is volt olyan egyszerű bejutni. A 70-es, de még a 80-as évek elején is lépten-nyomon szűrős szemű, civil ruhás rendőrök igazoltatták az embert, akik szinte minden, nem soproni illetőségű egyénben potenciális disszidenst véltek fölfedezni...

Sopron a „legek” városa. Itt van a legtöbb fogorvos, a legtöbb műemlék a szekszárdi mellett itt teremnek a legjobb vörösborok, és Sopron a leghűségesebb város. Hűségüket nem csak az 1921. december 14-i népszavazáson bizonyították a soproniak, hanem sokkal korábban is. Újra és újra emlékeznünk kell arra, hogy a magyar mellett a tekintélyes számú német ajkú lakosság Ausztriával szemben Magyarországhoz akart tartozni a trianoni országcsönkítés után. A történelem kegyetlen fintora, hogy negyed századdal később, 1946-ban kitelepítették a leghűségesebb város német ajkú, de magyar érzelmű lakóit... Tény az is, hogy igen-igen sok város tudta volna bizonyítani hűségét 1920-ban, 1921-ben, ha erre lehetőséget ad a népek önrendelkezési jogát csak szavakban hirdető Népszövetség... A népszavazás sikerében fontos szerepet játszott a Selmechbányáról Sopronba költözött Erdészeti, Bányászati, és Kohászati Főiskola, és főleg annak csinos, fiatal hallgatói.

Miért van itt annyi fogorvos? Az 50 ezres lélekszám nem indokolna ennyi fogorvost! Az osztrákok azonban szívesen ruccannak át Sopronba, hogy jóval olcsóbban és gyorsabban csináltassák meg fogaikát, mint otthon.

Vessünk egy hosszú pillantást Sopron történelmére! A rómaiak itt építették föl a *Scarbantia* nevű erődítményt, mely a *Borostyánkő út* mellé települt, s mint ilyen, mindig is fontos kereskedőváros volt. 796-tól Sopron a Frank Birodalom keleti határát képezte. Német neve, Ödenburg, elpusztult várat jelent. A város és vidéke az Árpád-kor elején, 907-ben Súr vezér és leszármazottja, az Osl nemzetség ellenőrzése alá került. A város fejlődése a 12. századtól felgyorsult. III. Béla szabad sóárusítást engedélyezett, a sót a mai Orsolya téren, az akkori *Sópiacon* árulták. Azon kevés városok egyike volt Sopron, mely 1242-ben sikeresen ellenállt a tatár támadásnak. A várat háromszor is megszálló II. Ottokár cseh királlyal szemben Sopron megmaradt a magyar király hűségén. 1277-ben IV. (Kun) László szabad királyi várossá tette, ami rangot és számos kiváltságot adott Sopronnak. I. (Nagy) Lajos és Mátyás király tovább kényeztették Sopront, országos vásártartási jogot adományoztak a későbbi nyugati végvárnak. A kiváltságlevelek vonzóvá tették a betelepülő zsidó kereskedők, német iparosok előtt. Mindez életet, gazdagságot, eleven kereskedelmet hozott Sopronba. A Mohácsi vész után, 1526-ban

menekültek özöne árasztotta el a mindig nyitott, mindig védelmet adó Sopront, amely a tatár után, ellenállt a töröknek is.

Védelmi jelentőségét a 18. században elvesztette, a várarkot betemették, a városfalak elé házakat építettek. Miután Sziléziát Poroszországhoz csatolták, elvesztette legnagyobb borpiacát. 1748 körül jelentős szőlőterületeket vágta ki, és a filoxeravész is erősen megtizedelte az itteni virágzó szőlőkultúrát. A főváros után először Sopron nyitotta meg *állandó kőszínházát*. A zeneszerző Haydn többször adott orgonakoncertet a városban.

Vasútja 1874 óta van. A műemlékek példás védelméért és felújításért 1975-ben elnyerte az *Europa Nostra díjat*. Legújabb kori fejlődése biztató. Olyan kitűnő adottságai vannak, mely egyedülállóná teszi Nyugat-Magyarországon. Ausztria közelsége folytán a soproniak közül a németet jól beszélő, vállalkozó kedvű emberek szép számban dolgoznak Ausztriában, ahonnan viszont mindig hazatérnek szeretett városukba. Egyedülálló klímája és az erdők, gyógyfürdők közelsége miatt a várost és környékét szívesen keresik föl az asztmások, a légúti megbetegedésben szenvedők, a reumások, de az egészséges pihenni vágyók is. Óriási eredmény, hogy miközben sajnálatosan a horvát tengerpart lett a legdivatosabb üdülőhely a magyarok körében, Sopronnak 1%-kal mégis sikerült növelni a vendégéjszakák számát 2004-ben.

Európa kulturális fővárosa címre pályázik Sopron. *Walter Dezső* polgármester szerint komoly esélye van e cím elnyerésére a városnak. Kívánjuk, hogy úgy legyen! A város központjában elhelyezkedő Liszt Ferenc Konferencia- és Kulturális Központ többek között a Széchenyi Tervnek is köszönhetően megújult, megszépült, melyet 2002 augusztusában adtak át a nagyközönségnek.

A Kékfrankos fővárosa. 2000 júniusa óta a Soproni Borvidék kibővült a Kőszegi borvidékkel, így most az 1528 hektár soproni és a 259 hektár kőszegi szőlőtermő területtel együtt mintegy 1800 hektáron termelnek szőlőt. A legjobb dűlők a Fertő tóra néző domboldalon vannak, de attól távolabb is kitűnő borok teremnek. A szerencsésen ötvöződő szubalpin, a szubmediterrán és a kontinentális klíma a kitűnő adottságokkal együtt játszik szerepet abban, hogy elsődlegessé vált a vörösborok termelése.

A Soproni Kékfrankos jól csengő márkanév. A név eredete a napóleoni időkre nyúlik vissza, amikor a jó vörösborért a francia katonák kék színű frankkal fizettek. Markáns, mégis harmonikus, „kerekek” vörösborok készülnek a kitűnő magánpincészetekben, melyek értékét jó marketinggel még jobban ki lehetne aknázni. A szőlőfajták 84%-a kék szőlő. Uralkodó fajták a Kékfrankos és a Zweigelt, ez utóbbi aránya 7% fölött van. Sajnos az ültetvények jó része elöregedett és egynegyedük elhanya-

golt. Az újratervezésre van lehetőség az Unión belül is, csak pénz és eltökélt szándék kell hozzá. Az itt élők számára a szőlő- és borkészítés már nem a megélhetés alapja. Ugyanakkor rangot, megbecsülést hoz a jó bor. *Molnár Tibor*, a Soproni Borvidék Hegyközségi Tanácsának elnöke elmondta, hogy Franz Weninger osztrák borász 1997-ben Sopron-Balfon szőlőt vásárolt, majd maga is telepített szőlőt.

Olyan borok kerültek ki a pincéjéből, amelyek díjakat nyertek, s a Soproni Borvidékre irányították a figyelmet. S egyúttal felrészelték a soproni borászokat is, mert nemes verseny indult meg. Személyében megkezdődött a burgenlandi, Ruszti valamint a Soproni borvidék összefogása. A szomszédos Burgenlandban 2500 hektáron termesztik a Kékfrankost, Sopronban mintegy 1000 hektáron. Az összefogás

Télen is szembetűnőek a Gyermek- és Ifjúsági Tábor kitűnő adottságai

gondolata, ha tette erősödik, a nemzetközi borpiacon is sikert hozhat az érdekek finom összehangolásával. A híres dülőknek a szerepe megnő és még inkább a minőség irányába mozdulhatunk el. Törekedni kell arra, hogy minden, a Soproni borvidéken megtermelt szőlőt ott helyben készítsük minőségi borrá és hozzuk forgalomba – mondta többek között Molnár Tibor. A kitűnő soproni borászatok, pincészetek között kiemelkedik a Gangl pince, Iváncsics Zoltán pincészete, a Jandl borászat, a Lóvér pince, Luka Enikő borászata, a Taschner borház, a Vincellér-ház, a Vinex Kft. és sokan mások.

Mivel a szőlőültetvények jó része védett területen, (Fertő-Hanság Nemzeti Park a világörökség része) vagy annak tözsomszédóságában helyezkedik el, igen nagy szerepet kapnak a környezetkímélő technológiák és a levélanalízisen alapuló, okszerű tápanyag utánpótlás. Ezt a marketing során messzeemenően ki lehetne aknázni. Elkészült a Győr-Moson-Sopron megyei borvidékek stratégiai programja, amely az elkövetkező 20 évre megadja a cselekvési irányt.

Mi Sopron igazi előrejutásának záloga? Azok a fiatal szakemberek, akik nem csupán pénzért, hanem lelkesedéssel, és elhivatottságból is dolgoznak. A Soproni Gyermek és Ifjúsági Tábor vezetője, *Szabó Miklós* erdőmérnök, tanár pályázati úton, fiatal építészek bevonásával szeretné a tájba jobban illővé tenni a volt úttörőtábor épületeit. *Az épületegyüttes és intézmény Sopron kiemelten közhasznú alapítványának tulajdonában van, és a város üzemelteti. Akár 500 embert lehet itt kultúrált körülmények között elhelyez-*

ni, emellett konferenciák, osztálytalálkozók, sőt családi események színhelyeül is szolgál. A 30 fős tárgyaló oldalról nyitott, 200 fős zene és kultúrközpont, és 100 fős étterem révén – s mindez kristálytiszta levegőjű, erdős környezetben – ideális helyszín a legkülönbözőbb rendezvényekre, táborokra.

Szabó Miklós elkötelezett környezetvédő, aki azt szeretné, ha az Ifjúsági tábor az erdész-szakma köz-

pontja, és egyben erdei továbbképző központ lehetne. Komoly munka folyik itt. Szívet melengető volt megismerni a *Castanea Környezetvédelmi Egyesület* munkáját. A Sopron környéki források számbavétele 1993 tavaszán indult meg. A feltáró munkában nyugdíjas tanárok, iskolások, egyetemisták és sokan mások is részt vettek. Igényes kiadványt is megjelentetett az Egyesület a soproni, Sopron környéki források állapotáról. Az arra érdemes forrásokat felújították, rendszeresen tisztítják a környékét. Emellett időröl-

időre tartanak lakossági fórumokat az egészséges életmóddal kapcsolatban.

A Holland Királyság anyagi segítséget nyújt a forrásfelújító programhoz. 1997-ben megszervezték a Zöld Szív mozgalom országos találkozóját is. Sopron és környéke régi gyümölcsöseit és helyi gyümölcsfajtaikat is felmérték. Kiadvánnyal is bizonyították a munka komolyságát. Működtetnek Brinjakört, Borostyán-kört, Életvidám-kört, Növénykedvelők Körét. A legfiatalabbak környezeti nevelésében óriási szerepet játszik az *Árnika Erdei Iskola*, amelynek éves programjában több ezer gyermek vesz részt. Szakmai kapcsolataik átnyúlnak a határon túlra is.

Több napos riportutam egyik szép élménye volt az egykori Eszterházy palotában működő Erdészeti Múzeum. A Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kara sokat áldoz – önként vállalt feladatként – a Múzeum működtetésére. Varga Tamás erdőmérnök és múzeumigazgató másodmagával, Füzi Boglárka környezetmérnökkel példamutatóan működteti a múzeumot és gondozza a rendkívül értékes gyűjteményt. Mivel külső forrás elenyészően csekély az intézmény jelentőségéhez képest, ezért minden lehetőséget megragadnak, hogy bevételre tegyenek szert. (Földszinti termek kiadása kulturális célokra, koncertek és más rendezvények.) Korábban az épület belső felújítására, szigetelésére több millió forintot áldozott az Egyetem. Jó, hogy Sopron város vezetősége is szívügyének tekinti a patinás Eszterházy palotában működő Erdészeti Múzeum ügyét.

Tamás Enikő

Dr. Franz-Josef Feiter

A Gazdaszervezetek Európai Unió Bizottságának (COPA) elnöke

1938. augusztus 6-án született Mönchengladbach városában, és az Erkelenz melletti Gerderhahnban nőtt fel.

1959-ben, egy év katonai szolgálat után kitűnő minősítésű agráregyetemi felvételt nyert Franciaországba és Angliába, majd a bonni Rajnai Friedrich Wilhelm Egyetemen agrár-közgazdaságtant, jogot és politikatudományt tanult.

1966-ban doktori fokozatot szerzett a bonni egyetem Üzleti Menedzsment Intézetének tudományos munkatársaként.

1969-ben kinevezték a Német Szövetségi Élelmiszeripari, Mezőgazdasági és Erdészeti Minisztérium élére.

1970-ben a Német Szövetségi Állam Kancellária vezérkarának tagja.

1976. január 1-től a Kancellária Mezőgazdasági Ügyekért felelős igazgatója.

1989. szeptember 1-től a Kancellária, a Gazdaságpolitika, Földalapkezelés és -fejlesztés főigazgatója.

1991. december 12-től a Szociális, Környezetvédelmi, Közlekedésügyi, Mezőgazdasági és Kutatás és Fejlesztési Részlegek főigazgatója.

1993. január 29-től 1998 októberéig a Német Szövetségi Élelmiszeripari, Mezőgazdasági és Erdészeti Minisztérium államtitka volt.

1999. októberétől 1-jén Genfben a COPA-COGECA képviselője a WTO felé.

1999 és 2003 között az IGA főbiztosa.

2003-ban Rostockban az IGA (International Geothermal Association) Nemzetközi Kertészeti Kiállításának fővédnöke.

Mit gondol Franz-Josef Feiter?

A közös agrárpolitika állandó reformra szorul. Az 1992-ben megkezdett ár- és intervenciók beavatkozásai hatékonyan formálták az Európai Unió gazdasági terét. Az elmúlt évtizedben csökkentek a feleslegek, azonban az újabb tagállami bővítéssel ismét változtatásokra van szükség.

A kertészeti ágazattal kapcsolatban az államtitkár biztatja a kertészeket, véleménye szerint ugyanis az ágazatot támogatnia kell az államnak. Lehetővé kell tenni a kertészeti szakemberek to-

vább-képzését, a szaktanácsadásban a kertészetnek is részt kell vállalnia. Egy ágazat sikere csak a kutatás és fejlesztés együttes támogatásával valósulhat meg. A mezőgazdasághoz és vidékfejlesztéshez kötődő kapcsolata is jelentős, hiszen a kertészet teremti meg a kapcsolatot a természettel. Az ember környezetének szépítése közben hozzájárul a környezet értékeinek megővéséhez: ebben áll a kertészet jelentősége.

P.D.

A gyümölcsültetvény-telepítési támogatásokról

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium tájékoztatja a gyümölcs ültetvény-telepítésben érdekelteket, hogy a 6/2004. (I. 22.) Korm. rendelet 5.§ (1) figyelembevételével, a 25/2004. (III. 3.) FVM rendeletben meghirdetett ültetvénytelepítési támogatás alapján, tisztán nemzeti forrásból támogatást biztosító pályázati kiírás 2005. évben nem kerül meghirdetésre. Az alma, körte, őszibarack ültetvényt telepíteni szándékozók az AVOP pályázati rendszere által kínált támogatási lehetőségekkel élve valósíthatják meg fejlesztéseiket. A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium 2005. május 31-ig kezdeményezi, hogy az EU írjon ki pályázatot 10 ezer hektár korszerűtlen (alma- és egyéb) ültetvény felszámolására, és az ehhez szükséges társfinanszírozást biztosítja.

FVM, Kommunikációs Önálló Osztály

Nemzeti hatáskörben nyújtott agrár- és vidékfejlesztési támogatásról

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium tájékoztatja az érintett mezőgazdasági termelőket, hogy megjelent a nemzeti hatáskörben nyújtott agrár- és vidékfejlesztési támogatások igénybevételének feltételeiről szóló 25/2004. (III.3.) FVM rendelet módosításáról a 29/2005. (IV.1.) számú FVM rendelet. Ennek megfelelően a 2004. december 29-én kiadott minisztériumi közleménnyel felfüggesztett támogatási jogcímekek közül

- a) I. Az erdészeti feladatok támogatása (4. §–33. §);
- b) II. A termőföld minőségi védelmének, hasznosításának támogatása (34. §–42. §);
- c) III. Állattenyésztési és tenyésztésszervezési feladatok támogatása (43. §–53. §);
- d) IV. A halgazdálkodási tevékenységek támogatása (54. §–60. §);

- e) V. A vadgazdálkodási tevékenység támogatása (60. §–92. §);
- f) 2. Erdőtelepítés, erdőszerkezet-átalakítás és fásítás támogatása (102. §–112. §);
- g) 3.1 A közösségi agrármarketing támogatása (113. §–120. §);
- h) 4. Állatjóléti támogatások (147. §–154. §)
- i) 4.8 haltenyésztésanyag felhasználásának támogatása (182–188. §)

jogcímekekre, a rendelet hatályba lépésének időpontjától a kérelmek, valamint pályázatok kiírását követően a pályázatok benyújthatók. A 25/2004. (III. 3.) FVM rendelet egyéb jogcímeire – további intézkedésig – pályázatok és támogatási kérelmek nem fogadhatók be.

FVM, Kommunikációs Önálló Osztály

Az EU-s piacsabályozás és a magyar illeszkedés zökkenői...

Az utóbbi években szinte szakmai szállóigévé vált, hogy Magyarország zöldség-gyümölcs ágazata hosszútávon is perspektivikus agrárterület lehet. Ezt nemcsak az támasztotta alá, hogy az ország adottságai kedvezőek a zöldség-gyümölcsfélék termesztéséhez, hanem az 1997-től életbe lépett európai uniós piacsabályozás is, ami kedvező kereteket teremtett az ágazat fejlesztésének. A zöldség-gyümölcs ágazatban ugyanis nincsenek kvóták, megfelelő minőségű és piacképes áru esetén a termelés növelhető. A piacsabályozás alappillérei az áruminőség, a termelői szervezetek és a jól szervezett szakmaközi együttműködések.

Ha áttekintjük Magyarország felkészültségét, akkor nagyon felemás képet kapunk. Az egyik oldalon egy EU konform nemzeti szabályozást és végrehajtási intézményrendszert láthatunk, míg a másik oldalon, a termelők oldalán a kilátástalanság és a fogadókészség hiánya tapasztalható. Mi is okozta, és tartja fenn mindmáig ezt a kettősséget?

Ellenérdekeltség a termelőknél

Amennyiben a probléma mélyére szeretnénk látni, tudnunk kell, hogy a zöldség-gyümölcs ágazat szabályozása nagyban különbözik más agrár-

ágazatokétól. Ebben a lazán szabályozott ágazatban ugyanis alapvetően a piaci viszonyok határozzák meg a termelés és kereskedelem alakulását. Az utóbbi évek egész Európa-szerte rendkívüli árzuhanásokat és mély piaci válságokat hoztak a kertészeti termékek területén is, ami az olyan országokban, ahol a termelők kiszolgáltatottsága magasabb, még kegyetlenebbül érezte hatását. Sajnos egyenlőre hazánk is ezek közé az országok közé tartozik.

Napi problémánk a jó minőségű, eladható árualap folyamatos biztosítása. A nem piacorientált termelés következtében ellentmondásos a helyzet, mert amíg a megtermelt áru értékesítésével gondok vannak, az árak elfogadhatatlanul alacsonyak, addig a másik oldalon kielégítetlen fizetőképes kereslet van a magas minőségű, korszerűen csomagolt, előhűtött és időzített, nagy mennyiségben szállított friss árura. Ezekből a feltételekből egyelőre azonban talán csak az elsőt tudjuk teljesíteni, ami bizony kevés a piacon maradáshoz. *Ezek után belátható, hogy más kiút nem létezik, mint a sokat emlegetett termelői szervezetek minél gyorsabb megerősítése és a termelők érdeklteté tétele a szervezeteken keresztül értékesítésben.*

Sajnos, azonban a tőkeszegénység mellett a jelenlegi adó- és járulékfizetési szabályok és kategóriák, valamint jogszabályi ellentmondások is gátolják a termelői szervezetek fejlődését, mivel ellenérdekeltté teszik a termelőket a TЭСz-eken keresztül történő forgalmazásban. Adott esetben a termelők számla nélkül értékesítve, rövid távon, akár alacsonyabb árral is jobban járnak, mint legálisan, a TЭСz-en keresztül. Ezzel persze a termelő egy mesterséges piaci konkurenciát is teremt a TЭСz-ek számára, aminek következtében működésük hatékonysága csökken, és az árak lezuhannak. Ez a jelenség, amellyel, hogy kiváltja a tagok elégedetlenségét a szervezettel szemben, csökkenti a TЭСz-ek lehetséges tagi árualapját és ezáltal az ehhez kapcsolódó közösségi támogatásokat is. Mivel azonban a termelői réteg rövid távú pénzügyi, likvidi-

tási problémákkal küzd, fennmaradásához elsősorban ezeket a problémákat kell megoldania, akár szabálytalanságok árán is. Ezen a helyzeten azonban nem retorziók alkalmazásával, hanem a tiszta és átlátható szabályozási, jogi és közgazdasági környezet kialakításával kell és lehet változtatni!

Átlátható, termelőbarát adót és szabályozást!

Véleményem szerint az egyik legfontosabb feladat tehát egy olyan termelőbarát adó- és járulékfizetési rendszer kialakítása, és jogszabályi harmonizáció megteremtése, amely nem elriasztja, hanem kifejezetten ösztönzi a termelőket a TЭСz-ekhez való csatlakozásra, és az azokon keresztül történő értékesítésre. Ezzel együtt a piac jobb szervezhetősége érdekében fontos a termelés teljes információszoigaltatási kötelezettségének bevezetése is. Ezzel egyszerre több célkitűzés is teljesül. A termelés nagy része kivonul a szürkegazdaságból, ami által az ágazat átláthatóbbá és szabályozhatóbbá válik, és megtöbbszöröződik a fejlesztésre fordítható közösségi támogatások összege, melyek további fejlődést indukálnak. A jelenlegi európai uniós zöldség-gyümölcs CMO költségvetésből a termelésünk arányában megszerezhető támogatások elméleti, maximális összege mintegy 20-22 milliárd Ft, amelyből a jelenlegi szervezetségi szinten mindössze legfeljebb 4 milliárd Ft-ot tudunk kihasználni évente. Ez az összeg már az Európai Unió átlagos zöldség-gyümölcs ágazati szervezetségének (40%) elérése esetén is megközelítené a 10 milliárd Ft-ot.

Spanyol sikertörténet

A támogatási lehetőségeink jobb kihasználásával esélyt kapna az ágazat a gyors felzárkózásra és a tartós sikerekre. Egy ilyen kertészeti sikertörténet már van az Európai Unióban, nevezetesen Spanyolországé, ahol szintén egy átgondolt program mentén fejlesztették a zöldség-gyümölcs természet és kereskedelmet, amivel Spanyolország Európa vezető kertészeti nagyhatalmává vált. Magyarország előtt is nyitott a lehetőség, hogy egy 3-3,5 millió tonnás termelést hosszútávon, jövedelmezően fenntartson, megélhetést nyújtva a többnyire vidéken élő, 100-150 ezer családnak.

Mindezek alapján úgy vélem, hogy az igazán nagy zökkenők nem a piacsabályozáshoz való illeszkedésünkben vannak, hanem sokkal inkább a felzárkózást lehetővé tévő nemzeti alapok hibáztatnak. A minőség-ellenőrzés érthetetlen leépítése, az átlátható ágazati marketingforrások hiánya, az ÁFA körüli problémák, vagy a magas öntöző- és termálvízhasználati díjak csak tetőzik a bajt, pedig a problémák gyors és hatékony megoldása nélkül igen kevés esélyünk marad az eddig hangoztatott szlogen valóra váltására.

Fodor Zoltán

Fruitveb Zöldség Gyümölcs Szakmaköri Szervezet és TermékTanács

Helyzetkép az alma- és meggytermesztésben

Alma

A világ almatermesztésének közel 30%-a az Európai Unióban terem. Magyarország az Unió terméséből mintegy 6%-al részesedik. A magyar almatermesztés az elmúlt évtizedekben jelentős változásokon ment keresztül. Az 1980-as évek végén az almatermés több mint egy millió tonna volt, melynek egyharmada került exportra. A lakosság fogyasztása elérte a 35-40 kg/fő-t. Az 1989-es rendszerváltás után a helyzet megváltozott. A lakosság számára elérhetővé vált a déli gyümölcs, mely az almafogyasztás csökkenéséhez vezetett. A hagyományos export évről évre kevesebb lett, gyakorlatilag szinte teljesen leépült. A meglévő ültetvények termesztéstechnológiája, fajtaszerkezete nem tette lehetővé a piac megnövekedett minőségi igényeinek teljesítését. Az almatermesztés jelenlegi helyzete az alábbiak szerint jellemezhető.

A KSH 2001. évi őszi összeírása alapján Magyarország almaültetvényeinek nettó területe 39 264 ha volt. Az ültetvények 57%-a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében található. A 25 évnél idősebb ültetvények aránya megközelíti a 40%-ot. Az idős ültetvények nagy részét az 1960-1970-es években telepítették, fajtaszerkezetük elavult. Termésük rossz minőségű, igényesebb piacon eladhatatlan, így a feldolgozó üzemekben köt ki. Az ipari alma alacsonyabb árszínvonalra, valamint a növényvédőszeres fokozatos áremelkedése miatt fenntartásuk egyre inkább ráfizetéses. A fajtaszerkezet átalakítása, a korszerű termesztéstechnológia bevezetése csak új ültetvények létesítésével oldható meg. 1995-től kezdve állami segítséggel létesült ültetvények fajtaszerkezete, művelésmódja már megfelel az új követelményeknek.

Az eltelepített 12 254 ha ültetvényben lecsökkent a Jonathan fajtakör aránya, megnőtt a piacon keresett színes Jonagold és Gála változatok területe. A perzselődésre hajlamos Golden Delicious leváltották a nem, vagy kevésbé perzselődő változatok. Elkezdődött a varasodásnak ellenálló, friss fogyasztásra is alkalmas

fajták telepítése. Megváltozott az alanyhasználat. Az idősebb ültetvények zömében az erős (vadalma 15,5%) és középerős (M.4, 27,5%; MM 106, 33%) növekedésű alanyokon létesültek. Az új telepítésű almaültetvényekben a vezető szerepet a gyenge növekedésű alanyok vették át (M.9, 46,4%; M 26, 11,7%). A kedvezőtlen talajadottságok mellett, öntözés nélkül az MM 106 alany (37,8%) használata a döntő. Az új ültetvények továbbra is a hagyományos almatermesztő vidékeken létesülnek. *A termés kétharmadát most is az északkeleti megyék adják.* Itt épült fel a hűtőházak 52%-a, a feldolgozó üzemek aránya is itt a legnagyobb. A termesztéstechnológia megváltozását jellemzi a környezetkímélő módszerek széleskörű elterjedése a Nemzeti Agrár-Környezetvédelmi Program keretében. Almatermésünk a felére csökkent (500-600 ezer tonna évente), melynek 80%-át az ipar dolgozza fel. A termésűcsökkenés, a megváltozott fajtaösszetétel, a hűtőkapacitás növekedése, az integrált termesztési módszer elterjedése sem oldotta meg azonban az almatermesztés korábban felmerült problémáit.

A Hungarofruct megszűnése óta nem alakult meg egy olyan szervezet, amelynek a piacok felkutatása és az értékesítés megszervezése lenne a fő feladata. A termelők kiszolgáltatottsága egyre nő, az amúgy is alacsony bevétel jó részét a kereskedő teszi zsebre. A csökkenő jövedelem romló tőkeellátottságot von maga után. Az EU-ban jól bevált termelői szervezetek nálunk alig működnek, a termelők szervezetsége alacsony, így hátrányos helyzetbe kerülnek a viszonylag jól szervezett kereskedelem képviselőivel szemben. A kereskedelemben bekövetkező változások (kevesebb kis üzlet, szupermarketek térhódítása), a fogyasztói szokások átalakulása (alacsonyabb almafogyasztás), az exportlehetőségek csökkenése (folyamatos, olcsó túlkínálat) mind kedvezőtlen tényezők az ágazat számára, főleg termelői oldalról. A felsoroltak hatására a magyar almatermesztés volumene meghaladja a hazai piac igényét. A kialakult helyzeten változtathat, ha az elavult ültetvények selejtezése hamarosan megtörténne, így a nem megfelelő minőségű és fajtaösszetételű alma nem rontaná tovább a jó minőségű alma esélyét a piacon. Ez nagy területet (15-20 000 ha) jelent, melynek kivágása komoly állami beavatkozás nélkül elképzelhetetlen.

A termelők szervezetségének javítása, a TÉSZ-ek valós működésének biztosítása további javulást eredményezne. Fontos tényező lehet az árualap koncentrációja, nagy befogadó-képességű áruvá készítő, és logisztikai központok létrehozásával.

Meggy

Évente egymillió tonna körüli meggytermést takarítanak be a világon. A termés kb. 70%-a Európából kerül ki. Európa legnagyobb meggytermő országai Lengyelország, Törökország, Szerbia és Montenegró,

valamint Németország. Magyarország az ötödik helyet foglalja el, tízéves átlagban 50 t/év termésével. A meggyet világszerte ipari gyümölcsnek telepítik, csupán néhány európai országban fogyasztják frissen is. *A magyar meggytermesztés világviszonylatban egyedülálló fajtaválasztékkal rendelkezik, melyek beltartalmi értéke (kedvező sav-cukor arány, keserűmentesség) nagyon kedvező.*

Az alma után a legfontosabb gyümölcsfajunk, az összes gyümölcsfelület 16%-án termesztik. Az országban mindenütt előfordul, de a termés több mint 60%-át négy megye (Bács-Kiskun, Heves, Pest és Szabolcs-Szatmár-Bereg) adja. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében terem az össztermés közel 35%-a, és itt a legmagasabbak a termésátlagok is. (3,37 t/ha). Az ültetvényekben négy fő fajtát termesztnek (Debreceni bőtermő, Érdi bőtermő, Kántorjánosi, Újfehértói fürtös), mely az össztermés 90%-át adja.

Az alacsony országos termésátlag (3,0 t/ha) elsősorban termőhelyi és termesztéstechnológiai problémáknak a következménye. A KSH 2003. évi adatai szerint hazánkban 15 930 ha meggyültetvényt tartanak nyilván, melyből kb. 5200 ha még nem fordult termőre. Ha a fiatal ültetvények is teremni fognak, akkor évente 100 ezer tonnán felüli termésre számíthatunk. Ültetvényeink mintegy 40%-a nem az optimális termőhelyre került, így ezeken az ültetvényeken a termőkapacitás legfeljebb 60–70%-át tudjuk hasznosítani.

Az utóbbi évek telepítéseinek zömét optimális termőhelyen ültették el, így képesek 10–15 t/ha-os termésmennyiség elérésére. A rendszeres terméshozam biztosítása szükséges a piacon maradásunkhoz, a versenyképességünk növeléséhez. A meggy terméshozamánál fontos szerepet játszanak a fajtatulajdonságok, a termőhelyi adottságok és az éghajlati hatások. Időjárásunk egyre kiszámíthatatlanabb, mely lényegesen befolyásolja a terméshozamot. Az utóbbi években szinte járványszerűvé vált a *Monília laxa* gomba virágfertőzése. A védekezések elmaradása a fertőzött ültetvényekben jelentős terméseszkökhöz, sőt a fák elpusztulásához vezetett.

Az évenkénti termésingadozást csökkentheti az új ültetvények növekvő mértékű termőfordulása, ami részben pótolni tudja az időjárás miatti kiesést. Statisztikai adatok szerint az 1997–2000 években a meggy exportra kerülő mennyisége meghaladta a 20 ezer tonnát, az átlagár pedig 1000 USD felett volt tonnánként. A Magyar Zöldség-Gyümölcs Terméktanács adatai szerint az export mennyiség 2002-ig fokozatosan csökkent, az átlagár pedig nem érte el az 500 USD/tonnát.

A 2003. évi túrhető exportárat követően 2004-ben ismét árcsökkenés, piaci zavar okozott gondot. Be kell látnunk, hogy jelentős meggytermesztésünk ellenére sem tudjuk befolyásolni az árakat. Ebből következnek, hogy csak olyan ültetvények fenntartásával lehetünk versenyképesek, melyek a piaci túlkínálat, az alacsony ár ellenére is jövedelmezőek. Az ilyen ültetvények terméshozamának el kell érnie a hektáronkénti 10–12 tonnát. Csak megfelelő árukínálattal, fajtahasználattal, alacsonyabb önköltséggel számíthatunk a későbbiekben jelentős exportmennyiségre.

A meggy széles körű felhasználása céljait bevezetését indokolja a jövőben. Meghatározó lesz továbbra is az ipari felhasználás, tehát a termés

összes elemének ehhez kell igazodnia. Nagyobb szerepet kapnak a gépi betakarításra alkalmas fajták és koronaformák. Az ipari célfajták esetében indokolt a korábbi érésű – többféle ipari célra alkalmas – fajták nagyobb arányú telepítése, a korábbi piacra jutás érdekében. A termesztésből ki fognak szorulni a kizárólag friss fogyasztásra alkalmas fajták, a többféle felhasználásra al-

kalmasak kerülnek előtérbe. Várhatóan lényegesen növekszik a frissen fogyasztott meggy mennyisége. A friss fogyasztásra szánt meggynél a cseresznye után erő fajták arányának növelése a célszerű.

Figyelembe kell venni azt a tény is, hogy Magyarország feldolgozó üzemei jelenleg képesek mintegy 50-70 millió üveg meggy legyártására, mely új piaci versenyhelyzetet teremthet. Az itthon berakott meggy önköltsége alacsonyabb, így új árhelyzet lehet kialakulóban. Számolni kell továbbá a meggytermő országok termésének növekedésével is, mely esélyeinket csökkentheti.

Az előforduló piaci zavarok levezetése érdekében a hazai fogyasztás (friss meggy, aszalvány, mélyhűtött áru, üdítő ital stb.) bővítése szükséges. Láthatjuk, hogy jelenleg a korábbitól eltérő termelési, piaci helyzet van kialakulóban, melyekhez igazodnunk kell.

Sürgetőnek látszik a termelők közötti együttműködés (TÉSZ) megerősítése és megerősítése, mert csak így lehetünk méltó partnerei a szervezett kereskedelemnek.

Fontos a szüret megszervezése. Általános az a vélemény, hogy a magyar meggy minősége addig kiváló, amíg a fán van. A szedés kezdetekor lényeges a gyümölcs érési fokának megállapítása, a szedés után a gyümölcs gyors lehűtése, és hűtött állapotban történő szállítása.

Dr. Szabó Tibor

Sikerek és kudarcok

Sajnos a kudarcok közé tartozik, hogy egy hónap alatt a 320 ezer tonna magyarországi intervenció gabonakészletekre kiírt pályázat meghirdetése után, még nem akadt sikeres magyar pályázat. A nyertes pályázatokban feltüntetett ár 6-8 euróval haladja meg a magyar ajánlatokat. Az árverseny lényege, hogy az EU tulajdonában lévő, 101 euró/tonna áron felvásárolt intervenció készletek az EU folyamatos pályázatot hirdettek meg. A heti rendszerességgel tendernek az lehet a nyertese, aki az Uniónak megfelelő, kvázi legmagasabb árajánlatot adja – jelenleg 95 euró/tonna körüli értékben. Szerencsére, az a bizonyos 320 ezer tonna csak a magyar készletekre szól, más tagállamok nem pályázhatnak rá. A probléma csak az, hogy az „idő pénz”, minél később kerül kitérítésre az áru, annál később jut valaki más raktárhoz. Az osztrákok számára meghirdetett 80 ezer tonnából már a 3. héten értékesítésre került 55 tonna, de hasonlóan sikeres pályázatot adtak már be cseh szomszédaink is 54 ezer tonna gabonára.

Zavartalanabb intervenció felvásárlás

A Bizottság 495/2005/EK rendelete – tekintettel a 2004-es rendkívül bőséges gabonatermesre –, módosította az intervenció vonatkozó 824/2000/EK rendeletet az intervenció gabona átvételének határidejét illetően. Ennek értelmében a 2005. március 31-szállítási határidő 2005. július 31-re változott. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a 2004/2005-ös gazdasági évben intervencióra ajánlott gabonát az intervenció hivatal – Magyarország esetében a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal – csak 2005. július 31-ig köteles a saját raktáraiba szállítani, addig a gazdálkodót terheli a tárolás költsége. A termelők megnövekedett költségeit figyelembe véve a Bizottság tárolási támogatást helyezett kilátásba a gazdálkodók részére.

Évente 16 millió eurót kapna Magyarország

Fordulópontozott érkezett az intervenció felvásárlás során keletkező kamatláb különbözet támogatásának ügye. A Miniszteri Tanács döntéseit előkészítő Mezőgazdasági Különbizottság (SCA) április 4. ülésén a résztvevők megszavazták, hogy a 2004–2005 intervenció időszakot követő 2 évben az EU megtéríti a hazai központi kamattal és az uniós központi kamattal kétszerese közötti különbséget. Erre azért van szükség, mert a kifizető ügynökség (MVH) a hazai pénzpiacra vesz fel hitelt – természetesen jóval magasabb központi kamattal, mint az Unióban –, és az Unió csak utólag, az elszámolást követő 2 hónapon belül fizet. Abban az eset-

ben, ha a Miniszteri Tanács is jóváhagyja a tervet évente 16 millió euró visszakérülne a magyar agrárüzemébe.

Füstbe ment terv

Szertefoszlani látszik a Bizottság elképzelése a kedvezőtlen adottságú térségek meghatározásának módosításáról. Az Európai Számvevőszék figyelmeztetése alapján pontosabb meghatározást kell alkotnia a Bizottságnak a kedvezőtlen térségekre, mert a jelenlegi rendszer visszaélésekre ad lehetőséget. A 1,5 éves próbálkozás és a tagállamok érdekháborúja után egy márciusban lezárult vizsgálat kiderítette, hogy ha a Bizottság javaslata érvényesülne (5 szempontot javasoltak köztük a gabona termésátlag – az számítana kedvezőtlen adottságú térségnek, ahol az EU 25 átlagának 60%-a alatt van –), akkor felborulna a *status quo*, megváltoznának az arányok a tagállamok között, hatalmas politikai feszültséget okozva ezáltal.

Kockázatkezelés pénz nélkül

Az alakuló vidékfejlesztési rendelet vitája hétről-hétre folytatódik. A Mezőgazdasági Különbizottság az április 4-i ülésén megszavazta, hogy az innovatív jellegű beruházások esetében a középvállalkozások is részesülhessenek támogatásban. Ez azonban csak fél sikernek számít magyar részről, mert az erdészeti beruházásoknál a támogatottak köréből kikerültek a középvállalkozások, ami hátrányosan érinti a hazai erdészeti ágazatot. A Bizottság rendelettervezete továbbra sem tartalmazza a kockázatkezelés és a krízis helyzet kezelésének konkrét finanszírozását. Most készülnek azok a tanulmányok, amelyek a mezőgazdasági kockázatkezelési eszközök hatásait vizsgálják egy-egy tagállam állami támogatásaira nézve. A magyar álláspont szerint, a Bizottság javaslatai közül a biztosítási egyesületek és a biztosítási díj támogatását tartjuk megfelelőnek Magyarország számára.

Magyarországon tesztelik

Sikerként könyvelhetjük viszont el, hogy a Bizottság 3 régi tagállam, az Egyesült Királyság, Hollandia, Dánia mellett Magyarországot választotta az AMIS rendszer tesztelésére. Az engedély alapú vámkontingensek kezelésére szolgáló információs rendszert a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium Közigazgatási és Engedélyezési Hivatala fogja tesztelni.

Balogh Beáta

Tettek kövessék a szavakat!

(Interjú Jacques Diouf FAO főigazgatóval)

Magyarország kezdeményezésére az ENSZ huszonöt évvel ezelőtt Elelmezési Világnappá nyilvánította október 16-át. Azóta egy világ változott, de az éhezés maradt. Sőt, az elmúlt öt évben még terjedt is. Véleménye szerint mi az oka ennek a kedvezőtlen fejleménynek?

Az éhezés és a szegénység korunk egyik legnyomasztóbb problémája. Nemcsak gyötrelmet és szenvedést okoz, hanem beárnyékolja a társadalom szegény tagjainak jövőjét is. Az éhezés szélsőséges formái egyenesen meggátolják az embert abban, hogy gazdaságilag és társadalmilag javítson saját helyzetén. Az 1996-os és a 2002-es római élelmezési csúcsertekezleten elhatározták és megerősítették, hogy 2015-ig a felére csökkentik a világon éhezők számát. Nos, a mögöttünk álló tíz évben sikerült ugyan 80 millióval mérsékelni az éhezők létszámát tizenkilenc országban, de sajnos, másutt gyarapodott a számuk. 1999-2001 között 842 millióan éheztek szerte a világon: 798 millióan a fejlődő államokban, 34 millióan az átalakuló országokban, tíz millióan pedig a fejlett világban. Még sok mindent kell tenni azért, hogy ez a trend megváltozzék. Növelni kell a mezőgazdasági beruházásokat a legszegényebb országokban azért, hogy növekedhessen a termelés és a termelékenység, munkalehetőségek teremthetők azokon a mezőgazdasági vidékeken, ahol a szegény népesség él.

Az éhezés és az alultápláltság fő okát a szegénységben szokták megjelölni. Ön szerint miért nem valósulnak meg az 1996-os római élelmezési csúc és az ENSZ Millenniumi céljai a szélsőséges szegénység és az éhezés mérsékléséről?

A fejlődési ciklusok hagyományos szemlélete szerint az éhezés felszámolása a gazdasági növekedéstől várható, anélkül, hogy annak célja volna. Ennek a szemléletnek megfelelő útmutatást adnak azoknak az országoknak, amelyek arra vállalkoznak, hogy stratégiát dolgozzanak ki a szegénység csökkentésére. Ezt a felfogást megsínyli az élelmezés-termelés, hiszen keveset ruháznak be, és a helyzet különösen azokban a térségekben válik a legaggasztóbbá, amelyekben a szegények 70 százaléka él. Igaz ugyan, hogy az éhezés kiküszöbölésében nélkülözhetetlen a szegénység csökkentése, de fordítva is igaz. Amíg ugyanis egy országban sokan éheznek, a gazdasági növekedés motorja sem kapcsolható teljes sebességre. Ahol ugyanis a népességnek több mint a fele krónikusan alultáplált, ott az emberek nem tudnak tanulni, és

megfelelően dolgozni, hiszen hajlamosak a betegségekre, mindez pedig meggátolja a gazdasági növekedést is. A fejlődő országok fejlesztési prioritásaiban is túl gyakran tükröződik még az a közkeletű felfogás, miszerint az éhezést olyan vészhelyzetek idézik elő, mint amilyenek a konfliktusok és a természeti csapások.

Főigazgató Úr! Úgy érzem, mintha Ön őrlődne a piaci érdekek és a növekvő éhezés malomköve között!

A fennálló állapotok elfogadhatatlanok. Szerte a világon sokkal nagyobb gazdagság halmozódott fel annál, mintsem hogy ne lehetne változtatni a helyzeten. Jártunk már a Holdon, most pedig a Marsra készülünk, dollár milliárdokat költenek háborúkra és fegyverkezésre, közben pedig 842 millióan éheznek, és naponta 14 ezer öt éven aluli gyermek pusztul el az éhezés és az alultápláltság okozta betegségekben. Korunk piaci és egyéb gazdasági mechanizmusai nem orvosolják a problémát, annak dacára sem, hogy a FAO sokat tesz az éhezés ellen. Ennek következtében pedig 2015 helyett csak 2050-re teljesülhet az a cél, hogy az éhezők száma a felére csökkenjen a világon – úgy, ahogyan azt az 1996. évi római csúcsertekezlet elhatározta.

Ha jól értem, a FAO eszközei elégtelenek ahhoz, hogy a célok megvalósuljanak. De hát akkor mi a megoldás, netalán szerkezeti változtatásra volna szükség?

A római élelmezési csúcsertekezlet úgy foglalt állást, hogy nem a FAO dolga az állapotokon változtatni. A FAO csak keretet biztosít ahhoz, hogy a gondot megoldják. Ezt tette 1996-ban és 2002-ben is a két csúcsertekezlettel. Mindkét konferencia zárónyilatkozata világosan tartalmazza, hogy az éhezés felszámolása elsődlegesen az államok feladata: a kormányoké, a parlamenteké, az igazságügyi apparátusoké. Minden országnak úgy kell költségvetést készítenie, a nemzetközi kereskedelmi politikáját kialakítania, hogy eredményesen tudjon szembeszállni az éhezéssel. Nemcsak azokra az országokra gondolok, amelyekben éheznek, hanem a fejlettekre is, hiszen rájuk kötelezettségek hárulnak a szolidaritás keretében, de sajnos nem tesznek eleget ezeknek a kötelezettségeiknek. Erre utal az is, hogy 1990-2000 között 50 százalékkal csökkent a mezőgazdasági fejlesztésre fordított támogatások összege. Ez az

igazi felelősség! A FAO tájékoztat, igyekszik felkelteni és ébren tartani a probléma iránti érzékenységet, felhívásokkal fordul a nemzetközi közösséghez. De önmaga nem tudja megoldani a problémát.

Magyarországon a mezőgazdasági termelő-szövetkezetek privatizálása munkahelyvesztéshez vezetett, s emiatt a népesség széles rétegei elszegényedtek. Hasonló fejleménynek lehetünk tanúi más kelet-európai országokban is. Mindez hátráltatja az ENSZ Millenniumi céljainak valóra váltását. Ön szerint hogyan lehetne összeegyeztetni társadalmi igazságosságot és piaci hatékonyságot? Melyek a FAO fő céljai Közép-és Kelet-Európában?

A piaci reformok, a szerkezeti átalakítás, a szövetkezetek és a föld privatizálása a termelés, a termelékenység a versenyképesség növelésére irányul, valamint azt célozza, hogy csökkentsék az egykori szövetkezeteknek és állami gazdaságoknak nyújtott költségvetési támogatásokat. Viszont az is igaz, hogy ebben a folyamatban a foglalkoztatás súlyosan visszaesett. Közép- és Kelet-Európában, az átmeneti gazdasági folyamat egyik negatív következménye kétségkívül a szegénység növekedése volt. A FAO egyik tanulmánya szerint ezekben az átalakuló országokban 34 millióan számítottak alultápláltnak 1999-2001 között. Ezeknek az embereknek a többsége, 28,8 millióan a Független Államok Közösségében éltek. A FAO Éhezés Elleni Programja arra irányul, hogy javítson a politikai környezeten, növelje a termelést és a termelékenységet, továbbá a foglalkoztatást és a mezőgazdasági termelők jövedelmét. A program részeként javasoljuk az agrár infrastruktúra kibővítésére, a kutatásra, a térségrendezésre és az oktatásra irányuló projektek kidolgozását.

Hogyan értékeli a FAO azt a tényt, hogy Magyarország, a Kárpát-medencében elfoglalt földrajzi helyzete, bőséges vízkészlete, Dél és Észak találkozási pontján kínáló előnyös időjárása alapján kedvezőfeltételeket kínál új növényi kultúrák kifejlesztéséhez, állatfajták nemesítéséhez, védekezési módszerek kikísérletezéséhez, hogy azután tovább terjesszék ezeket a tapasztalatokat a szélrózsza minden irányába?

A FAO messzemenően elismeri a magyar mezőgazdaság természeti potenciálját, és a magyar földművesek, termelők és feldolgozók hozzáértését. Magyarország nagy hagyományokkal rendelkezik az agrárkutatásban, az agrártudományokban és az ismeretek átadásában. A gödöllői Szent István Egyetem a kontinens egyik legpatinásabb agrártudományi egyeteme. Különösen fontosnak tartom a magyar mezőgazdaság hagyományainak

és az agráréletvitel értékeinek megőrzésében játszott szerepét. Mindez szilárd alapot nyújt a közép- és kelet-európai országok közti mezőgazdasági együttműködés fejlesztéséhez és kibővítéséhez. A következő években várhatóan megerősödik majd az együttműködés olyan országok között, amelyeknek közösek a problémái. Kezdve a természeti forrásokkal való gazdálkodástól, a gazdasági technológiákon át az agrárkereskedelemig és az élelmiszer-biztonságig bezárólag. A FAO arra törekszik, hogy hasznosítsa az új EU tagállamok tapasztalatait és ismereteit a Balkán és a Független Államok Közösségének mezőgazdasági fejlesztéséért. Kifejezetten a magyar tapasztalatokra akarunk hivatkozni az átalakulás folyamatában. Magyarország nagy hagyományokkal rendelkezik a nemzetközi szakemberképzésben is, hiszen tanultak itt afrikai, ázsiai, latin-amerikai szakemberek. A FAO-ba 188 állam tömörül, soknemzetiségű szervezet lévén világméretű tapasztalatcserében érdekelt. Ebben a gödöllői Szent István Egyetemnek kiemelten fontos szerepet kell játszania a jövőben, nemcsak európai, hanem világviszonylatban is.

Milyennek tartja a magyar szakemberek hozzájárulását a FAO tevékenységéhez a növény- és állategészségügy, a halászat, az oktatás és a kutatás terén?

Nagyra értékelem a magyar mezőgazdasági szakemberek hozzájárulását és részvételét a FAO terveinek megvalósításában, mind Magyarországon, mind másutt. A magyar szakemberek közvetlenül részt vesznek a FAO projektekben és megosztják a magyar tapasztalatokat más országokkal, a FAO állományának tagjaiként, vagy az átmeneti és fejlődő országok közti technikai együttműködési programban dolgozó szakemberekként. Szoros együttműködés teremtődött például a Gödöllői Agrártudományi Egyetem és a kelet-közép-európai és a balkáni országok között az amerikai kukoricabogár terjedésének visszaszorítására. Magyarország fontolóra vehetné, vajon nem kívánna-e részt venni a FAO-nak abban a programjában, amely arra irányul, hogy az egyetemi diplomával rendelkező fiatalok tapasztalatokra tegyenek szert a FAO központjában kimunkálódó projektekben, vagy pedig a helyszíneken.

Miért választották a 2004. évi Élelmezési Világnap témájául a biológiai sokféleséget, a biodiverzitást?

Azért választottuk ezt, hogy megértessük, milyen fontos szerepet játszik a biológiai sokféleség az élelmezésbiztonság szempontjából, egyszerűen figyelmeztessünk arra, hogy a világon egy-

re kevesebb növény- és állatfajta él. A FAO becslése szerint a múlt században a haszonnövények genetikai sokfélesége háromnegyedével csökkent. Táplálkozásunk mára zömében mindössze tizenkét gabonafajra és tizennégy állatfajra szorítkozik. A biodiverzitás beszűkülése globális méretekben veszélyezteti az élelmezésbiztonságot. Bolygónk bővelkedik természeti kincsekben, a sokféleség az éhezés felszámolásának kulcsa. A genetikai források alapanyagot biztosítanak az új növényi és állatfajták kinemesítéséhez. Beszűkülésük viszont azzal jár, hogy kisebb lehetőségünk marad a mezőgazdaság fejlesztésére és megújítására. Pedig a mezőgazdasági termelésnek lépést kell tartania a világnépesség gyarapodásával és a kereslet fokozódásával. A biológiai sokféleség erősítésével jelentősen és fenntarthatóan növelni lehet az élelmiszertermelést. Ahhoz, hogy ez bekövetkezzék, komoly akadályokat kell még leküzdeni, de azt hiszem, az emberek annál is inkább képesek felismerni a biológiai sokféleség fontosságát, mint-hogy az emberiség maga is sokféle, és éppen ebből a sokszínűségből fakad az ereje.

Mit tart a FAO utóbbi időben elért legnagyobb eredménynek?

Mindenekelőtt azt, hogy felhívta a világ figyelmét 842 millió éhezőre, és az éhen haló gyermekekre. Ha nem szerveztük volna meg a történelem első élelmezésbiztonsági csúcskonferenciáját, ha nem világítottunk volna rá a negatív tendenciákra, a politikai akarat kérdésére, és a források mozgósítására, akkor a helyzet ma még rosszabb volna. Így viszont még a Nyolcak Csoportja (G8) is kénytelen volt foglalkozni az élelmezésbiztonsággal és az élelmiszer-biztonsággal, a genovai értekezletén. A FAO nemzetközi megállapodásra törekszik a természeti források tartós hasznosításáról. Így született meg – hosszú alkudozás után – a felelős halászásról szóló nemzetközi kódex. Nagy eredménynek számít a kíméletes gazdálkodás ezzel a fontos proteinforrással. Mi adtunk keretet az állatgenetikai forrásokra vonatkozó első nemzetközi megállapodás megkötésének is. Ez 2004 júniusában lépett életbe. Közreműködünk a táplálkozáshoz való jog direktíváinak a kidolgozásában, és részt veszünk az erdőhasznosítási elvek megfogalmazásában. Az ENSZ Környezetvédelmi Programjánál dolgozó barátainkkal együtt tárgyalásokat kezdeményeztünk egy olyan szerződés megkötéséről, amely a rovarirtó szerek és a veszélyes vegyszerek forgalmazását ahhoz a feltételhez köti, hogy az érintett ország előzetesen kifejezetten hozzájáruljon ezeknek az anyagoknak a befogadásához. Egyszerűen a FAO fontos nemzetközi viselkedési normák kidolgozásához biztosít intéz-

ményi keretet. Tevékenységünk másik fontos területe az Élelmiszer Kódex (Codex Alimentarius) megalkotása, az élelmiszer-biztonság és minőség szavatolása érdekében. Ezt az Egészségügyi Világszervezettel (WHO) közösen végeztük el. Egyrészt a fogyasztókat akartuk védeni vele, másrészt minőségi normákat akartunk szabni a jószág és a hús forgalmazásához. Segíteni akartunk az állatbetegségek és a növényi kórok leküzdésében. Így a száj- és körömfájás, a sertéspestis, a kergemarhakór, a marha-tüdőgyulladás, a kis kérődzőket sújtó járványok elleni küzdelemben. De felveszük a harcot a növénypusztító rovarokkal szemben, köztük a vándorsáskák ellen is. Megelőző intézkedéseket fogantatunk az állatjárványokkal, és a növény-kórokozók ellenében. Ennek előfeltétele a speciális képzés és a felkészítés. Hosszabb távon hálózatot akarunk kiépíteni a környezetet nem károsító hatékony módszerek bevezetéséért a legjobb nemzetközi kutatóközpontok bevonásával. Ami pedig a "3. Világot" illeti, úttörő programokat indítottunk a technológiai ismeretek átadásáért. A Dél-Dél együttműködés érdekében szerződést kötöttünk 1700 szakemberrel – közülük 700-an már a helyszínen tartózkodnak –, a vízszabályozásról, az intenzív növénytermesztésről, a kisállattenyésztés és szelvényezéséről és sokrétűbbé tételéről, halászatról és vízgazdálkodásról. A marrakechi megállapodás értelmében nyolcszáz szakembert képeztünk ki a nemzetközi kereskedelemre, az átmeneti és a kompetenciás intézkedések elsajátítására, a kereskedelem útjában álló egészségügyi és technikai akadályok ismeretére, a szellemi termékekre vonatkozó kereskedelmi jogokban (TRIPS) való jártasságra. Végül digitalizáltuk a FAO információs rendszerét. Eddig évente 76 ezer írott anyagot küldtünk szét a világ minden részébe, mára viszont létrehoztuk a FAO internetes weboldalát, melyet havonta vagy 42 millióan keresnek fel.

Minderről oly szenvedélyesen beszél, mint aki szereti is, amit csinál!

Ezt a munkát nem lehet úgy végezni, hogy az ember ne szeresse. Hiszen az emberi lény alapvető joga az élethez való jog. A létfenntartás alapja pedig a táplálkozás. Meg kell tennünk, amit csak tudunk, hogy érvényesülhessen az emberi méltóság.

Mit üzen innen, Budapestről a FAO tagállamainak?

Azt, hogy tartsák tiszteletben elhatározásukat, miszerint 2015-re a felére csökkentik az éhezést a földkerekségen. Ideje, hogy a szavakat tettek kövessék!

Simó Endre

Kevesek nagy üzlete az élelmiszersegély

WORLD TRADE ORGANIZATION

A WTO Mezőgazdasági Bizottságának 2005 áprilisi ülésén komoly vita bontakozott ki a nemzetközi élelmiszersegélyek megítélése kapcsán. A vita részét képezte annak az exporttámogatások megkerülési technikáit elemző folyamatnak, melyet az exporttámogatásaiért elmarasztalt és pelengérré állított EU kezdeményezett.

A „Food aid” programok belső összefüggéseit az ülést megelőzően, nemzetközi szakértők világították meg. Többek között amerikai professzorok nevéhez fűződik az az információ, mely szerint az élelmiszersegély, ha az termékformát ölt, hosszabb távon rombolja a segélyezett ország mezőgazdaságát és élelmiszeriparát, tönkre teszi a helyi mezőgazdasági termelésre épülő agrobizniszt, korrupciót gerjeszt azzal, hogy a terméksegély eladhatóvá válik, alkalmasint export árualappá vedlik.

Sikeres példának említették ebben a vitában Etiópiát. A célzott amerikai élelmiszersegély itt nem járt olyan következményekkel, mint a Szahara alatti (SZAHÉL) övezetben. Negatív példaként került megemlítésre a Szahel övezet, itt ugyanis a hosszú évekig, évtizedekig tartó élelmiszersegély programok blokkolták a mezőgazdaság fejlődését, tönkretették a hazai termelés jövedelem- és értékviszonyait, a hazai termelés bázisán kialakult feldolgozóipart és elosztási rendszereket, teljesen segélyorientálttá tették ezt a régiót. *A segély nélkül életképtelenné vált társadalmak sora jelzi, hogy baj van a nemzetközi élelmiszersegélyek körül.* A nemzetközi élelmiszersegélyek leginkább a donor (a felajánló) ország számára hoz hasznot! A mechanizmus röviden az alábbiakkal jellemezhető.

- az élelmiszersegély programok nem tartoznak az agrárkölségvetést korlátok közé szorító, támogatásokat leépítő (WTO) restriktív szabályok alá. Ráadásul nem is az agrárkölségvetéseket terhelik, hanem többnyire a kormányok segélyalapjait, vagy a költségvetés tartalék-alapját csökkentik.
- a segélyszállítmányok célba juttatása egy speciális, kormány-közeli, szűk kört érintő, vállalkozói kör privilégiuma a világban, tehát a haszon is rendkívül szűk kört érint a segélyező országban.
- *a termék formáját öltő segély* (többnyire gabona vagy sovány tejpor) hasznának 75%-a a kutatások szerint a raktározás, készletezés, szállítási infrastruktúra, adminisztráció, intézményrendszeri háttér okán a donor országban csa-

pódik le és csak *negyedrészen a segélyben részeseztett hasznaként manifesztálódik.*

- a segélyre felajánlott termék kivonásra kerül az adott ország termékpiacáról, ezért különösebb (és WTO korlátokat is alkalmasint feszegető) piaci beavatkozás nélkül stabilizálhatja a donorország a belső piaci árait és ezen keresztül a termelők jövedelempozícióját, tehát *egyértelműen hasznos eszközként funkcionál kínálati piaci szituációban az élelmiszersegélyre felajánlott termék.*

Ezt az egyszerű összefüggést látszik alátámasztani az a megfigyelés, mely szerint nem akkor növekszik az élelmiszersegély felajánlások nagyságrendje, amikor az éhezés, valamilyen természeti katasztrófa (szárazság, áradás, szökőár stb.) következtében eluralkodik a világban, hanem akkor kulminál, amikor rekordtermés van, és a többletermelés leverli a belső piaci árakat. *India éppen ezért már hosszú ideje elutasítja a nemzetközi élelmiszersegélyek fogadását.* Számunkra egyértelmű, hogy a nemzetközi élelmiszersegély a mezőgazdasági termelés fundamentumait kezdi ki. Az ilyen piaci beavatkozást véleményük szerint korlátok közé kellene szorítani. Az egyes, hosszabb távra segélyfogadásra épülő politikát folytató országok saját mezőgazdaságuk ellehetetlenülését alapozzák meg és bebetonozzák örök kitettségüket, függőségüket a donor-országokkal szemben.

Az indiaiak éppen ezért megtiltanák a hosszú távú (18 hónapnál hosszabb időszakra szóló) élelmiszersegélyek nyújtását, másrészt leépítenék a termék formáját öltő segélyek gyakorlatát. *Szerintük, ha pénzügyi segély formáját ölténé az élelmiszersegély, akkor annak a haszna egyértelműen a segélyezett-nél és a környezetében lévő országokban csapódna le.* A pénzügyi segély révén ugyanis élelmiszervásárlóként jelenne meg a segélyben részesült ország a szomszédságában lévő piacokon, így ott erősíthetné az agrárgazdaság fejlődését, és nem csapódna le a segély hasznának zöme a donor országban. A vitában Svájc igen kemény kritikával illette az USA-t, mondván: az amerikaiakat a legkevésbé sem a segélyre szorulókat gondjainak megoldására való törekvés vezérli. Sokkal inkább érdekelték abban, hogy a segélyre szorulókat bebetonozzák a jelenlegi helyzetükbe.

Összeállította: Szabó Jenő
FVM

2005-től indul a legnagyobb olajpréselő üzem

Európa legnagyobb olajpréselője lesz az az új üzem, amit 2005 folyamán a Don menti Rosztovban helyeznek üzembe.

A Jug Ruszi cégcsoporthoz tartozó üzem a rosztovi berendezés kibővítését jelenti, és nem csak megnégyszerezi majd az üzem sajtolókapacitását – ez mintegy napi 4000 tonna, vagy évi több mint 1,3 millió tonna olajmagot jelent –, hanem egyúttal Oroszország első olyan komplexuma lesz, amit szójabab, repcemag, mustármag és napraforgómag kombinált feldolgozására hoznak létre.

Ezzel a bővítéssel a szójafeldolgozó-üzem őrlőkapacitása évi egymillió tonna szójababra emelkedik majd. Ez akár 200 000 tonna olaj és több mint 800 000 tonna szójaőrlemény termelését, más szóval az egész orosz állattenyésztő szektor teljes

fogyasztásának kétharmadának megfelelő mennyiséget is lehetővé teszi. Jelenleg az ország állatállománya körülbelül évi 300 000 tonna szójaőrleményt hasznosít.

A Jug Ruszi vezetése úgy véli, hogy az üzemnek nem csak a teljes hazai szójaőrleményre való igényt kell tudnia fedezni, hanem meg

kell tudnia alapozni az ország összes további állattenyésztési bővítését is.

A Cargill növényi olaj-üzemi munkálatokba fog

Közben az egyesült államokbeli Cargill agrár-vállalat 2005. január 24-én bejelentette, hogy megkezdte első oroszországi növényi olajfinomítójának építési munkálatait a már korábban az oroszországi Efremovban létrejött ipari komplexumában.

A finomítóhoz tartozik majd egy olyan berendezés, amellyel olyan folyékony olajfajtákat lehet palackozni, mint a napraforgó-, a repcemag- és a kukoricaolaj, valamint trópusi olajok és zsírok teljes kínálat, így a pálma- és kókuszolaj is. Az építés befejezése 2006 februárjára várható és 60 millió amerikai dollárnyi befektetést igényel.

„Azzal, hogy olajfinomítónkat Efremovban nyitjuk meg, kiaknázzhatjuk a meglévő infrastruktúrát, a munkaerőt és a Tula megyével kiépített jó munkakapcsolatokat.” – mondta el Dominique Le Doeuil a Cargill oroszországi keményítő- és édesítővállalatának vezetője.

A finomító a Cargill azon efremovi komplexumának legújabb bővítését jelenti, ahol a cég már majdnem tíz éve termel glükózt és keményítőt. Egy új, búzából édesítőt előállító berendezés és egy malátaüzem építése is folyamatban van már. Mindkettő átadását 2005 őszére tervezik.

Kemény Borbála

AgraFood EastEurope

2005. januári száma alapján

ACP – akik a banánt választották

Az EU kiváltságos helyzetben lévő importőrei, a latin-amerikai banánexportőrök (Ekvador, Kolumbia, Costa Rica, Panama, Honduras és Guatemala) a Világkereskedelmi Szervezet (WTO) választott bírójához fordulnak segítségért, mivel az Unió 2006 januárjától új adót tervez kivetni 230 €/t értékben, így a termékimportból származó piaci részesedésük veszélybe kerülhet. A hivatalos januári tárgyaláson a latin-amerikai fél elutasította az EU javaslatot, valamint hangsúlyozta, hogy „az új vámtarifák megszegnék az EU köztelezettség-vállalását a WTO szervezete előtt”. A WTO szabályai szerint az EU-nak és a hat latin-amerikai országnak május végéig meg kell egyeznie a döntőbíró személyében, akinek 90 nap áll rendelkezésére, hogy eldöntse, az EU tarifák lehetővé teszik-e a „teljes közös piac elérését” a hat la-

tin-amerikai ország számára. A hat latin-amerikai exportőr kifejezett kéréseként fogalmazódott meg az EU vámkötelezettségek jövő januári változtatása, melyet az EU 2005 januárjában rögzített a WTO felé. Mariann Fisher Boel, az Európai Bizottság agrárbiztosa megerősítette, hogy „a 2001-es Dohai forduló jóváhagyott konszenzusának pontjai szerint a vámtarifák elmozdítására legközelebb csak 2006. január 1-jén nyílik lehetőség, függetlenül, a vám mértékét meghatározó választott bíró bevonásával.” Az új rendszer a behozatali vám eltörlésével fokozatosan lehetővé tenné az ACP banánexportőrei számára az elsődleges piaci elérhetőséget.

Prokai Dorina

Forrás: AgraFacts, 2005. április

Az áradások után nőttek a banán árak

Chiquita Brands, az Egyesült Államok banán termelő cégcsoportja közre adta információit a banán árakról és mennyiségekről, 2005 első negyed-évének első 2 hónapjára vonatkozóan. Az észak-amerikai árak 6%-kal nőttek, míg a banánmennyiség 11%-kal nőtt. Az áremelkedés oka a szállítások elakadása volt a Costa Ricában és Panamában történt áradások miatt, amelyet a szerződésben rögzített árak emelkedése is követett.

Chiquita becslése szerint az áradás 10–15 millió dollár költségnövekedést okozott a társaságoknak. Az európai piacokon a Chiquita banán átlag-

ára 22%-kal nőtt, USA dollár alapon 2005 első két hónapjában, összehasonlítva az előző év azonos időszakával. Helyi fizetési eszközben számolva azárak 18%-kal nőttek az előző évhez képest. Az Európai Unió 25 tagállamában, Norvégiában, Izlandon és Svájcban az árak 10%-kal nőttek. Ázsiában, mivel itt a Chiquita árukapcsolással dolgozik, a banán árak mindössze 2%-kal emelkedtek, helyi fizetőeszközzel számolva pedig 1%-kal.

T. E.

Forrás: Fruit and Vegetable Markets
2005. március

Reggelizz, mint egy király!

Egy fogyasztói felmérés alapján az emberek több, mint a 80%-a az Egyesült Királyságban hétköznapokon otthon reggelizik, de csak 18%-a élvezi is a reggelit. Valószínűleg azért, mert rendszerint ugyanazt fogyasztják. Annak ellenére, hogy a reggelire szánt ételek ott vannak mindig a bevásárló kosárban, kevesen gondolnak arra, hogy a nap első étkezését változatosabbá és élvezetesebbé is lehet tenni. A bevásárlók arra gondolnak, hogy a reggeli legyen egyszerű. Az összes megkérdezett 40%-a kevesebb, mint 10 percet tölt el a reggeli elkészítésével és elfogyasztásával összesen. A felmérésből az is kiderült, hogy a reggelijüket sokan munkába menet, útközben fogyasztják el.

A vásárlóknak csupán 9%-a jelezte, hogy fogyasztott már gyümölcsöt is reggelire, de a gyü-

mölcsfogyasztás, s így az egészséges táplálkozás növelésére igen jó alkalom a reggelire szánt gyümölcs. A gyümölcsöt leggyakrabban alternatív ételként vagy máshoz társítva fogyasztják. A fő szempont, hogy könnyen lehessen elkészíteni, és szállítható legyen. A gyümölcsöt jól lehet keverni, pl. müzliel, mint édesítőt, vagyis cukorhelyettesítőt. A fontos, hogy már a vásárláskor gondolatban teremtsünk kapcsolatot a gyümölcs és a reggeli között. Ahogy van konyhakész zöldség a főbb étkezésekhez, ugyanígy kell, hogy legyen konyhakész gyümölcs is a reggelihez és más étkezésekhez.

T. E.

Forrás: Fruit and Vegetable Markets
2005. március

Olcsó lengyel alma áramlik Csehországba

Az olcsó lengyel alma mennyisége évről évre nő, 2004 januárjában mintegy 1800 tonna alma érkezett Lengyelországból. A cseh almabehozatal összesen 43 400 tonna volt, 10%-kal több mint 2003-ban, ebből a lengyel alma szállítmányok mennyisége 19 610 tonna volt.

2003-ban Lengyelország a második helyre szorult almájával a Cseh Köztársaság piacain, összesen 5900 tonnát szállított, míg Olaszország 18 700 tonnát. A lengyelek nem csupán az alma területén nyomulnak előre. A ribiszke, a meggy nagy mennyiségben áramlik a cseh piacokra, ami 2004-ben jelentős árzuhanást okozott.

A probléma gyökere ott van, hogy Csehországban igen sok a kiöregedett gyümölcsültetvény. Bár történtek erőfeszítések az elmúlt években újra telepítésre, csakúgy, mint fajtaváltásra. Ehhez kaptak a termelők állami segítséget. Az intenzív gyümölcs kertek felülete 17 100 hektár Csehország-

ban (ebben benne van a ribiszke és a köszméte is). Ennek körülbelül a fele nagyon öreg és ezért keveset terem. Az étkezési alma felületek több, mint fele kiöregedett 30%-a teljes termést ad és 14% az újonnan telepített, még nem termő ültetvény.

Ugyanakkor a cseresznye-, a meggy- és a szilvaültetvények kiegyensúlyozott korúak, különösen a szilvaültetvényekben sok a felújított terület.

A Cseh Köztársaságban az utóbbi 10 évben az évi átlagos, fejenkénti gyümölcsfogyasztás 72,7 kg-ról (1993) 76,2 kg-ra nőtt (2003). Az átlagfogyasztás az utóbbi 5 évben 74 kg volt. Ugyanakkor eltolódott a gyümölcsfajták közti arány, míg korábban több almát körtét fogyasztottak, újabban előnybe részesítik a kajszit és az őszibarackot. A banán-, a csemegeszőlő-, a narancs- és a mandarinfogyasztás ugyancsak megnőtt 1993-hoz képest.

T. E.

Forrás: Fruit and Vegetable Markets 2005. március

Nyomulnak a lengyelek

A Cseh Köztársaságban, az intenzív gyümölcsökben 10%-kal több gyümölcs termett 2004-ben, mint 2003-ban. A lengyelek gyümölcs árleszállító hatása miatt a gyümölcsárak nyomottak voltak a 2004-es szezonban. Az alma eladások a sokévi átlag alatt valósultak meg, amihez hozzájárult még a magas hozam is. Jó hír viszont, hogy az egy főre eső gyümölcsfogyasztás nőtt az utóbbi 10 évben Csehországban.

Érdekeség a cseh gyümölcspiacon, hogy megnőtt a házi kertekből kikerülő gyümölcs mennyisége. A termelői árak a 2003/2004-es szint alatt voltak. Az alma átlagára 6,79 cseh korona kilónként (0,23 euró/kg) januárban 25%-kal alacsonyabb volt az ár, mint egy évvel korábban. Ha a termelői árak nem emelkednek az elkövetkező hónapokban félt, hogy a termelők veszteséggel zárják a szezont. A gyümölcstermelők szövetsége Csehországban

sem tud csodát tenni. 2002-ben a termelői és fogyasztói árak közti különbség körülbelül 10 cseh korona/kg volt (0,34 euró/kg) egy évvel később ez 13 cseh korona/kg-ra nőtt (0,44 euró/kg) és 2004 decemberére 14 cseh korona/kg-ra (0,48 euró/kg-ra).

2004-ben a hagyományos almáskertekből származó hatalmas mennyiségű alma és az ipari alma magasabb aránya az intenzív művelésű almáskertekből a viharkárokkal párosulva megfelezte az ipari alma árát, az előző szezonnal összehasonlítva. Ennek ellenére termelői árak erősen szóródnak. Azok, akik nagy termelőfelülettel rendelkeznek és nagy mennyiségű almát képesek szállítani a létezneknek, magasabb árat képesek elérni, mint azok akik kicsiben termelik az almát.

T. E.

Forrás: Fruit and Vegetable Markets
2005. március

A mandula a koleszterin szintet leviszi

Amerikai kutatások szerint naponta 2-3 dkg mandulabél része kell legyen az egészséges táplálkozásnak. A mandulabél csökkenti a koleszterin szintet és ezért éppen úgy része kell legyen az egészséges táplálkozásnak, mint a zabpehely, a bab, az olíva olaj és a szója termékek. (Én ez utóbbival óvatos lennék, mert pl. az Amerikából származó szója a leggyakrabban genetikailag módosított fajtákból származik. A szerk.) A szív- és érrendszeri betegségek kockázata ki-

sebb, s emellett egy maréknyi mandulabél fedezi a szervezet napi E-vitamin szükségletét, s egyben értékes antioxidáns. Fogyókúrázóknak számára is megbecsült a mandulabél: naponkénti fogyasztása az alacsony kalóriájú fogyókúránál növeli a fogyókúra hatékonyságát, főleg, ha összehasonlítjuk a zsírszegény fogyókúrával.

T. E.

Forrás: Fruit and Vegetable Markets
2005. március

Kicsi és finom

Hosszú sor áll a helyi zöldségesnél az ömlesztett Jonatán alma rekeszei előtt. Itt lehet válogatni, s ezt szeretik a vevők. Türelmesen várunk, amíg ránk kerül a sor. A szabolcsi alma mellett előkelőbb helyen, a tükrös polcokon csodaszép csomagolásban, darabonként címkézett tiroli és francia almák. Tökéletesen egyöntetű méretű, azonos színű, darabonként külön-külön címkézett divatos almafajták, középzöld, fényes Granny Smith, Golden delicious, Breaburn és más sztárok. A sor lassan halad, mert ki-ki darabonként válogatja az almát, a kedvenc Jonatánt, s egyszerre legalább 2 kg-ot vesz. Közben hallgatom a beszélgetést. A mellettem álló mondja a szomszédjának: a múltkor elcsábultam, vettem néhány

nyat a címkézett külföldi almából, de a gyerekek és az uram sem ette meg. Szép-szép a gyümölcs, a külföldi, de sem íze, se bűze... Legközelebb szabolcsi Jonatánt vegyél, Anya, kérlelt a kisebbik fiam, és az apjuk is rábólintott. A drága külföldi almából kompótot készítettem, de hogy legyen valami íze, bele kellett tennem néhány Jonatánt is.

Így április legvégén még mindig finom a szabolcsi alma, igaz, akad köztük kissé nyomódott, de a legtöbbnek csak az a baja, hogy apró. Már megtanultam, hogy ne a szememmel, hanem az eszemmel vásároljak, s ráadásul pénzt is megtakarítok, fejezte be hosszúra sikeredett eszme-futtatását a szomszédom.

T. E.

Az Európai Közösségek Hivatalos Lapjában megjelenő rendelkezések

Az alábbiakban felsorolt EU rendelkezéseket az Official Journal L sorozatának áprilisban megjelent számaiból válogattuk. A lista teljesség igénye nélkül szelektálja mindazokat a mezőgazdasággal és élelmiszeriparral foglalkozó rendelkezéseket, amelyek hazánkat bármilyen módon érinthetik. Az Európai Unió teljes magyar nyelvű joganyaga elérhető az Európai Unió Hivatalos Lapjának különkiadásában.

Magyarország

Helyesbítés a Cseh Köztársaság, Észtország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Lengyelország, Szlovénia és Szlovákia Európai Unióhoz való csatlakozása következtében a 2037/93/EGK rendelet kiegészítéséről szóló, 2004. december 17-ei 2168/2004/EK bizottsági rendelethez (HL L 371., 2004.12.18.)
Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L88, 2005. április 7. 38. oldal

A Bizottság 551/2005/EK rendelete (2005. április 11.) a Cseh Köztársaságban, Magyarországon, Máltán, Lengyelországban és Szlovákiában a 416/2004/EK rendelet értelmében a paradicsomra kifizetendő kiegészítő összeg meghatározásáról
Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L93, 2005. április 12. 5. oldal

A Bizottság 569/2005/EK rendelete (2005. április 14.) a Cseh Köztársaságban, Észtországban, Cipruson, Lettországban, Litvániában, Magyarországon, Máltán, Lengyelországban, Szlovéniában és Szlovákiában az intervencióra felajánlott gabonafélék raktározásának finanszírozását illetően a 2004/2005-ös gazdasági évre vonatkozó átmeneti intézkedés létrehozásáról
Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L97, 2005. április 15. 11. oldal

Zöldség-gyümölcs

A Bizottság 504/2005/EK rendelete (2005. március 31.) az összes gyümölcskészítményre és az összes vegyesgyümölcs-készítményre vonatkozó vámkontingensek kiigazítása tekintetében a 2793/1999/EK tanácsi rendelet módosításáról
Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L83, 2005. április 1. 17. oldal

A Bizottság 547/2005/EK rendelete (2005. április 8.) a fokhagymára vonatkozó behozatali engedélyeknek a 2005. március 1. és május 31. közötti időszakra történő kibocsátásáról
Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L90, 2005. április 9. 10. oldal

A Bizottság 550/2005/EK rendelete (2005. április 7.) a feldolgozott gyümölcs- és zöldségtermékek támogatási rendszere tekintetében a 2201/96/EK tanácsi rendelet és az 1535/2003/EK rendelet alkalmazására vonatkozó átmeneti intézkedések megállapításáról szóló 416/2004/EK rendelet módosításáról

Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L93, 2005. április 12. 3. oldal

Cukoripar

A Bizottság 516/2005/EK rendelete (2005. március 31.) a cukorágazatban termelési illetékelőlegként fizetendő egységösszegeknek a 2004/2005-ös gazdasági évre történő meghatározásáról
Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L83, 2005. április 1. 44. oldal

Külkapcsolatok

Tájékoztatás az Európai Gazdasági Közösség és a Svájci Államszövetség közötti, 1972. július 22-i megállapodásnak a feldolgozott mezőgazdasági termékekre vonatkozó rendelkezések tekintetében történő módosításáról szóló, az Európai Közösség és a Svájci Államszövetség közötti megállapodás hatálybalépéséről
Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L97, 2005. április 15. 37. oldal

2005/306/EK A Bizottság határozata (2005. február 16.) az Európai Közösség és Kanada kormánya között létrejött, az élő állatok és állati termékek kereskedelme esetében alkalmazandó állategészségügyi intézkedésekről szóló megállapodás mellékletei módosításának az Európai Közösség nevében történő jóváhagyásáról (az értesítés a C(2005) 336. számú dokumentummal történt) (1)
Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L98, 2005. április 16. 32. oldal

Megállapodás levélváltás formájában Kanada kormányával, az Európai Közösség és Kanada kormánya között létrejött, az élő állatok és állati termékek kereskedelmével kapcsolatos köz- és állategészségügyi védelemre vonatkozó állat-egészségügyi intézkedésekről szóló megállapodás V. és VIII. mellékletének módosításairól (1)
Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L98, 2005. április 16. 34. oldal

Állattenyésztés, állati termékek

2005/290/EK A Bizottság határozata (2005. április 4.) a szarvasmarhasperma és a friss sertéshús Kanadából való behozatalának egyszerűsített bizonyítványairól és a 2004/639/EK határozat módosításáról (az értesítés a C(2005) 1002. számú dokumentummal történt) (1)
Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L93, 2005. április 12. 34. oldal

2005/307/EK A Bizottság határozata (2005. április 12.) a hasított sertések lettországi osztályozási módszerének engedélyezéséről (az értesítés a C(2005) 1098. számú dokumentummal történt)

Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L98, 2005. április 16. 42. oldal

2005/308/EK A Bizottság határozata (2005. április 12.) a hasított sertések észtországi osztályozási módszereinek engedélyezéséről (az értesítés a C(2005) 1099. számú dokumentummal történt)

Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L98, 2005. április 16. 44. oldal

Tejtermékek

2005/288/EK A Bizottság határozata (2005. március 18.) a tej és tejtermékek statisztikai felméréséről szóló 96/16/EK tanácsi irányelv végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló 97/80/EK határozat módosításáról (az értesítés a C(2005) 754. számú dokumentummal történt) (1)

Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L88, 2005. április 7. 10. oldal

A Bizottság 558/2005/EK rendelete (2005. április 12.) a mezőgazdasági termékek export-visszatérítési nomenklatúrájának létrehozásáról szóló 3846/87/EGK rendelet és a tejsre és tejtermékekre vonatkozó kiviteli engedélyek és export-visszatérítések tekintetében a 804/68/EGK tanácsi rendelet alkalmazására vonatkozó különös részletes szabályok megállapításáról szóló 174/1999/EK rendelet módosításáról

Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L94, 2005. április 13. 22. oldal

A Bizottság 562/2005/EK rendelete (2005. április 5.) az 1255/1999/EK tanácsi rendeletnek a tej- és tejtermék-ágazatban a tagállamok és a Bizottság közötti információcsere tekintetében történő végrehajtására vonatkozó szabályok megállapításáról

Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L95, 2005. április 14. 11. oldal

Állategészségügy, takarmányozás, növényvédelem

Bizottság 521/2005/EK rendelete (2005. április 1.) egy takarmány-adalékanyag végleges engedélyezéséről és egyes, már engedélyezett takarmány-adalékanyagok új alkalmazásának ideiglenes engedélyezéséről (1)

Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L84, 2005. április 2. 3. oldal

A Tanács 2005/25/EK irányelve (2005. március 14.) a 91/414/EGK irányelv VI. mellékletének módosításáról a mikroorganizmusokat tartalmazó növényvédő szerek tekintetében (1)

Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L90, 2005. április 8. 1. oldal

2005/303/EK A Bizottság határozata (2005. március 31.) a 91/414/EGK tanácsi irányelv I. mellékletére vonatkozóan a krezilsv, dichlorophen, imazamethabenz, kasugamycin és polyoxin felvételének kizárásáról és az ezen anyagokat tartalmazó növényvédő szerek engedélyezésének visszavonásáról (az értesítés a C(2005) 975. számú dokumentummal történt) (1)

Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L97, 2005. április 15. 38. oldal

A Bizottság 600/2005/EK rendelete (2005. április 18.) egy kokcidiosztatikum takarmány-adalékanyagként történő, újabb tíz évre szóló engedélyezéséről, egy adalékanyag ideiglenes engedélyezéséről, valamint egyes takarmány-adalékanyagok állandó engedélyezéséről (1)

Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L99, 2005. április 19. 5. oldal

2005/310/EK A Bizottság határozata (2005. április 15.) a Glycine max (szójabab) faj egyes, a 2002/57/EK tanácsi irányelv követelményeinek nem megfelelő vetőmagjai ideiglenes forgalomba hozatalára irányuló intézkedésekről (az értesítés a C(2005) 1137. számú dokumentummal történt) (1)

Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L99, 2005. április 19. 13. oldal

Gabona

A Bizottság 610/2005/EK rendelete (2005. április 20.) a német intervenció ügynökség birtokában lévő árpa kivitelére vonatkozó folyamatos pályázati eljárás meghirdetéséről szóló 462/2005/EK rendelet módosításáról

Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L101, 2005. április 21. 9. oldal

Halászat

A Tanács 555/2005/EK rendelete (2005. február 17.) az Európai Gazdasági Közösség és a Madagaszkári Demokratikus Köztársaság között létrejött, Madagaszkár partjainál történő halászatról szóló megállapodásban előírt tonhalhalászati lehetőségek és pénzügyi hozzájárulás 2004. január 1-jétől 2006. december 31-ig terjedő időtartamra történő megállapításáról szóló jegyzőkönyv megkötéséről

Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L94, 2005. április 13. 1. oldal

A Bizottság 557/2005/EK rendelete (2005. április 11.) az Észtország, Lettország, Litvánia és Lengyelország kivételével a tagállamok lobogója alatt közlekedő hajóknak a norvég garnélára vonatkozó halászati tilalmáról

Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L94, 2005. április 13. 21. oldal

A Bizottság 580/2005/EK rendelete (2005. április 14.) a tenyésztett lazacok behozatalával szembeni végleges

védintézkedések bevezetéséről szóló 206/2005/EK rendelet módosításáról
Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L97, 2005. április 15. 34. oldal

Bor

A Bizottság 535/2005/EK rendelete (2005. április 6.) a piaci mechanizmusokra tekintettel a borpiac közös szervezéséről szóló 1493/1999/EK tanácsi rendelet végrehajtása részletes szabályainak megállapításáról szóló 1623/2000/EK rendelet olasz nyelvű változatának helyesbítéséről
Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L88, 2005. április 7. 9. oldal

Agrár-környezetvédelem

2005/294/EK A Bizottság határozata (2005. április 5.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló 91/676/EGK tanácsi irányelv III. mellékletének 2. b) pontjától és 9. cikkétől való eltérés iránti kérelemről (az értesítés a C(2005) 1032. számú dokumentummal történt)
Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L94, 2005. április 13. 34. oldal

Támogatások

A Bizottság 570/2005/EK rendelete (2005. április 14.) a 118/2005/EK rendeletnek az 1782/2003/EK tanácsi rendelet 71. cikkének megfelelően történő közvetlen kifizetésekre vonatkozó költségvetési felső határok tekintetében történő módosításáról
Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L97, 2005. április 15. 13. oldal

A Bizottság 605/2005/EK rendelete (2005. április 19.) a tagállamok által továbbítandó adatokról és az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alap (EMOGA) Garancia Részlege által finanszírozott kiadások havi könyveléséről szóló 296/96/EK rendelet módosításáról
Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L100, 2005. április 20. 11. oldal

A Bizottság 606/2005/EK rendelete (2005. április 19.) a közös agrárpolitika keretébe tartozó közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek létrehozásáról szóló 1782/2003/EK tanácsi rendeletben meghatározott egységes támogatási rendszer végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 795/2004/EK rendelet módosításáról
Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L100, 2005. április 20. 15. oldal

Egyéb

A Bizottság határozata (2005. március 30.) egyes lengyelországi hal-, hús- és tejgazdálkodási létesítményekre vonatkozóan a 2003-as csatlakozási okmány XII. mellékle-

te B. függelékének módosításáról (az értesítés a C(2005) 967. számú dokumentummal történt) (1)
Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L86, 2005. április 5. 13. oldal

A Bizottság 537/2005/EK rendelete (2005. április 7.) a Közösség legrászorultabb személyeinek az intervenció készletekből származó élelmiszerekkel történő ellátására vonatkozó részletes szabályozás megállapításáról szóló 3149/92/EGK rendelet módosításáról szóló 1903/2004/EK rendelet olasz és holland nyelvű verziójának helyesbítéséről
Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L89, 2005. április 8. 3. oldal

2005/302/EK A Bizottság határozata (2005. március 31.) a 97/467/EK határozatnak a tagállamok által nyúl- és tenyésztett vad-hús behozatalára feljogosított harmadik országbeli létesítmények ideiglenes jegyzékeinek egy horvátországi létesítménnyel történő kiegészítése tekintetében való módosításáról (az értesítés a C(2005) 985. számú dokumentummal történt) (1)
Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L95, 2005. április 14. 62. oldal

A Bizottság 567/2005/EK rendelete (2005. április 14.) a 136/66/EGK sz. tanácsi rendelet alapján az elismert olívaolaj-termelői szervezetek és azok társulásai részére fizetendő összegeknek a 2004/2005-ös gazdasági évre történő megállapításáról
Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L97, 2005. április 15. 8. oldal

A Bizottság 568/2005/EK rendelete (2005. április 14.) a 2003/2004-es, 2004/2005-ös és 2005/2006-os gazdasági évre bizonyos vámkontingensek és kedvezményes megállapodások szerinti nádcukor-behozatalra vonatkozó részletes alkalmazási szabályok megállapításáról, valamint az 1464/95/EK és a 779/96/EK rendelet módosításáról szóló 1159/2003/EK rendelet módosításáról
Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L97, 2005. április 15. 9. oldal

2005/317/EK A Bizottság határozata (2005. április 18.) a kukoricatermékekben a nem engedélyezett Bt10 géntechnológiával módosított szervezetre vonatkozó szűkítő intézkedésekről (az értesítés a C(2005) 1257. számú dokumentummal történt) (1)
Hivatalos Lap, 48. évfolyam, L101, 2005. április 21. 14. oldal

Készítette:

Román Zoltán, EU információs koordinátor
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium,
Irányító Hatásági Főosztály

Az itt felsorolt jogszabályokról érdeklődni lehet
a 301-4055-ös telefonon

és a zoltan.roman@fvm.hu email címen.

További jogszabályok megtekinthetők
a www.eu-info.hu oldalon.

Az Országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központ

EURÓPAI UNIÓ GYŰJTEMÉNYE

Könyvtárunk a magyar agrárágazat gazdag EU-információs gyűjteményével várja tisztelt olvasóit:

hétfőn, szerdán és pénteken: 9⁰⁰–16³⁰; kedden és csütörtökön 9⁰⁰–19⁰⁰ között
Tel.: 06-1-489-4963, Tel/Fax.: 06-1-489-4939

- A gyűjteményt az Országos Mezőgazdasági Könyvtárba beiratkozott olvasók használhatják az éves beiratkozási díj megfizetésével.
- A szabad polcokon elhelyezett mintegy 1500 könyv- és 50-féle folyóirat-állomány helyben olvasható. Egyes anyagreszekekről olvasóinknak igény szerint fénymásolatot készítünk a szerzői jogvédelmi szabályok figyelembevételével.
- A könyv- és folyóirat-állomány használatát kézikönyvtár, lexikonok és szótárak egészítik ki. Az Európai Unió statisztikai és jogi CD-ROM adatbázisainak használatához szükség esetén térítésmentesen segítséget nyújtunk. Az adatbázisok anyagának nyomtatása, ill. floppyra mentése azonban térítésköteles.

MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI BIBLIOGRÁFIA

A bibliográfia áttekintést ad a hazai mezőgazdaság és határterületek szakirodalmáról. Mintegy 200 folyóirat és egyéb kiadványok feldolgozásával készül, évente több ezer bibliográfiai tételt tartalmaz. A mezőgazdaság szakterületei szerint rendezett kiadvány használatát tárgy- és névmutató könnyíti meg. Megjelenik évente egyszer CD-n és nyomtatott változatban.

Az adatbázishoz on-line kapcsolódási lehetőség is van.

A CD ára: 2.000,- Ft + ÁFA (és az esetleges postaköltség).

A nyomtatott változat ára: 7.000,- Ft + ÁFA (és az esetleges postaköltség).

Megrendelhető telefonon: 06-1-489-4910 és e-mail-en: a szerkesztoseg@omgk.hu

AGRÁRKÖNYVTÁRI HÍRVILÁG

Könyvtárunk koordinációs központi feladatából következően rendszeres tájékoztatást adunk szakmai munkánkról, tudományos tevékenységünkről, szolgáltatásainkról, terveinkről, rendezvényeinkről a hazai és nemzetközi eseményekről az agrárágazat könyvtárosai és az érdeklődők számára. Megjelenik negyedévente, térítésmentesen.

Megrendelhető telefonon: 06-1-489-4960 és e-mail-en: bbence@omgk.hu

SZAKIRODALMI SZOLGÁLTATÓHÁZ

Szaklapok és folyóiratok, magyar és idegen nyelvű szakkönyvek, tankönyvek, elektronikus adathordozók és dokumentumok értékesítése a hazai szakkönyvkiadók teljes választékával.

A Szolgáltatóházban működik az első hazai mezőgazdasági szakkönyv-antikvárium.

BUDAI TELEHÁZ

Szolgáltatásainkból: számítógép használat, nyomtatás, fénymásolás, faxolási lehetőség, CD írás, szkennelés és Internet-használat. Számítógépes programok használata: szövegszerkesztés, táblázatkészítés, adatbázis-kezelés stb. Internetes könyvárúház.

Telefon/fax: 06-1-489-4974, e-mail: telehaz@omgk.hu, honlapunk: www.budaitelehaz.gportal.hu

ORSZÁGOS MEZŐGAZDASÁGI KÖNYVTÁR ÉS DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT

1012 Budapest, Attila út 93. • 1253 Budapest 13, Pf.: 15 • Telefon: 06-1-489-4900

Pénzforgalmi jelzőszám: MNB 10032000-01494532